

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 52 nummer 7
27 april 2026
driewekelijks blad
erkenningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

 bpost
PB-PP | B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

Geen keuze, wel een stem

Hoe jij niet het verschil maakt – en waarom dat oké is

In deze editie

<p>4</p> <p>Hoe wordt je lessenrooster gemaakt?</p>	<p>4</p> <p>DICHTERBIJ Epistemologie van een afscheid</p>	<p>5</p> <p>De strijd om de kiesdrempel: 'Je wil niet de ploeg zijn die het niet haalt'</p>
<p>6</p> <p>Ondanks drempels blijven kiesploegen overeind: 'We zoeken iemand waarmee je je eigen kindje zou vertrouwen'</p>	<p>8</p> <p>Vertegenwoordiging vormt je!</p>	<p>10</p> <p>Studentenvertegenwoordiging buiten de stadsgrenzen: 'Onze campus is een aparte biotoop'</p>
<p>12</p> <p>Op bezoek bij studenten burgerlijk ingenieur-architect: 'De combinatie maakt het zwaar'</p>	<p>15</p> <p>DE TEGENSpraak Zijn studentendopen nog van deze tijd?</p>	<p>16</p> <p>Vrijheid van onderwijs onder druk, maar hoger onderwijs slaat niet graag terug</p>
<p>22</p> <p>Nederland scoort slecht op academische vrijheid: 'Onderwijs is in België beter beschermd'</p>	<p>24</p> <p>Van het labo naar de markt: de industriële samenwerkingen van de KUL</p>	<p>26</p> <p>Windows is dominant bij studenten, en daar wil Apple iets aan doen</p>
<p>28</p> <p>Humor moet je koesteren: 'Een grap is niet voor de eeuwigheid gemaakt'</p>	<p>30</p> <p>Van subcultuur tot studentenmode: is <i>thrift</i> nog alternatief?</p>	<p>32</p> <p>NAVRAAG 'In het middelbaar bedacht ik me: als ik later werk, wil ik lachende mensen zien'</p>

Jouw kiesploeg verdient meer dan stilte

Waarom zou ik stemmen? Een stem gaat het verschil toch niet maken.' Dat hoor je wel vaker tijdens verkiezingen, of dat nu op politiek vlak is, of op een kiesweek. Veel studenten focussen vandaag in de eerste plaats op hun studies, deadlines of examens. Engagement lijkt dan iets extra, iets dat je er enkel bij neemt als er nog tijd over blijft.

En op het eerste gezicht lijkt het misschien ondemocratisch: er is vaak maar één kiesploeg waarop je kan stemmen, als je de lolploegen even buiten beschouwing laat. Dat maakt stemmen minder vanzelfsprekend en kan de indruk geven dat je maar weinig uitmaakt.

Toch blijven die kringen een vaste waarde op de campus. Ze organiseren jullie favorie-

te activiteiten, verdedigen studentenbelangen en vormen een brug tussen studenten en de faculteit. Er zit meer werk achter zo'n kiesweek dan je ziet. Ploegen investeren weken, al dan niet maanden, in zo'n kandi-

Studie en engagement hoeven elkaar niet uit te sluiten

datuur. Ze denken na over beleid en zoeken manieren om hun studenten nog beter te vertegenwoordigen. Dat engagement verdient erkenning, en dat begint bij iets zo eenvoudig als gaan stemmen.

Net omdat studies zo vaak op de eerste plaats komen, is het verleidelijk om het stemmen links te laten liggen, laat staan een functie op te nemen. Maar engagement en studie hoeven elkaar niet uit te sluiten. De dingen die je leert in zo'n organisatie zal je nooit terugvinden met je neus in een boek. Door een kleine stap te nemen en te stemmen, geef je mee richting aan wie jou vertegenwoordigt.

Dus nee, één stem zal misschien niet alles veranderen, maar ze maakt wel deel uit van een groter geheel. Stemmen is een kleine stap voor jou, maar een grote stap richting de kiesdrempel. Betrokkenheid telt nog steeds, ook in een druk studentenleven. ☺

Jutta Heylen is redacteur Student. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Cartoon van de maand

© Judith Dodd

Hoe wordt je lessenrooster gemaakt?

Wanneer heb je les? Het lijkt een eenvoudige vraag, maar er gaat veel planning aan de universiteit aan vooraf: 'Vanaf februari begint het puzzelwerk.' SILKE VUGA

Van een hoorcollege in een overvolle aula naar een practicum drie uur later: een lessenrooster lijkt gewoon te verschijnen op Toledo. Toch gaat er een ingewikkelde puzzel aan vooraf. Hoe verloopt dat proces?

'Er bestaat een hele community die optimalisatie-algoritmen ontwikkelt', zegt Greet Vanden Berghe, professor numerieke analyse en toegepaste wiskunde aan de KU Leuven. Die algoritmes berekenen de ideale lesplanning, zodat studenten zo weinig mogelijk overlap hebben.

Toch is dat niet het hele verhaal. 'Een algoritme alleen volstaat niet. Je hebt ook data nodig over lokalen, studentenaantallen en wie welk programma volgt.' De hoeveelheid aan en flexibiliteit van opleidingen maakt de oefening extra complex.

Vroege start

In de praktijk begint alles eenvoudig. 'Tussen eind januari en half juli zijn wij bezig met de uurroosters voor het volgende academiejaar', zegt Silke Vynckier van de Onderwijs- en Studentenadministratie aan de faculteit Sociale Wetenschappen. 'We vertrekken daarbij altijd van een kopie van het vorige jaar.'

Twee deadlines zijn belangrijk bij dat proces. 31 januari is de deadline voor alle programmawijzigingen, zoals nieuwe vakken of aangepaste lesuren. Op 15 juli moet de programmagids online staan, waarop studenten hun ISP baseren.

Vanaf februari begint het puzzelwerk. 'Verwachten we meer studenten? Waren er klachten bij een aula? Dat wordt per opleiding bekeken', zegt Vynckier.

Daarna volgt er nog een optimalisatie-oefening. 'We kijken naar studentenstromen, bijvoorbeeld of we kunnen vermijden dat eerstejaars of docenten op één dag van de ene naar de andere kant van de stad moeten.'

Goed overleg

Zeker in de binnenstad is het plannen een hele opgave. 'Sommige vakken worden gevolgd bij verschillende opleidingen van Humane Wetenschappen. Maar wat goed uitkomt voor Rechten, past bijvoorbeeld niet meteen voor Politieke Wetenschappen.' Daarom vindt er veel overleg plaats tussen de faculteiten.

Planners houden ook rekening met voorkeuren van docenten. Sommige lesvormen vereisen bijvoorbeeld een ander lokaal. 'En als een prof een hele voormiddag in een kelder les moet geven, zoek ik een oplossing.'

Om het geheel werkbaar te houden, wordt in de binnenstad gewerkt met vaste blokken voor de lesuren. Die blokjes op elkaar laten aansluiten, door lessen bewust na elkaar in te plannen, gebeurt niet. 'Sommige studenten gaan naar huis, andere naar de bib. Je wil ook contact met je medestudenten. Daarom worden die gaatjes niet dichtgereden.' ☺

DE VRAAG VAN DE MAAND

© Guillaume Beauprez

De vraag van de maand

Elke maand beantwoordt *Veto* een studentikoze vraag. Wil jij dat we iets voor je uitzoeken? Stuur dan een mailtje naar veto@veto.be.

dichterbij: **Sanne Lolkema**

Epistemologie van een afscheid

je blaast een kaars uit, het is laat donker het is tijd de mensen zijn al gaan slapen, je trekt de dekens verder over je hoofd als een tent als een cocon je maakt een plaats waar je theoretisch gezien zou kunnen sterven

als je er zou blijven liggen, niemand zou je vinden, je hebt immers geen reservesleutels weggegeven je telefoon staat uit gordijnen dicht, je denkt immers dat niemand je ziet als je zelf ook niet kijkt.

een paar woorden zwemmen nog in je hoofd een paar woorden je vraagt je af of ze nog gesproken moeten, woorden die niets aangeven dan

dat iemand voor de kat moet zorgen, dat iemand voor de kat elke dag schoon water in moet schenken, door het open raam een straatgeluid

een hand ontsnapt je lichaam gaat vanzelf omhoog er is nog iets af te maken, verbindingen als rafelige eindpunten het afscheid in een mond gelegd, het afscheid als een veiligheid

die je aankijkt en zich zorgen maakt, een huls is hier niet tegen bestand, je blijkt vezelig verknoot met het ritme van de dagen alsof je nooit iets anders bent geweest

Sanne Lolkema is student Humanistiek aan de Universiteit voor Humanistiek.

© Marthe Temst

© Sabine Mosman

De strijd om de kiesdrempel: 'Je wilt niet de ploeg zijn die het niet haalt'

Tijdens de kiesweken voeren kiesploegen niet per se campagne tegen elkaar, maar vooral om de kiesdrempel te halen. Wat zegt dat over de studentendemocratie? ELIAS FRET

Het is een ietwat vreemde, maar werkende vorm van democratie die zich de komende weken afspeelt aan onze universiteit. Tijdens de kiesweken verkiest elke kring zijn nieuwe praesidium. Daarvoor komt telkens een kiesploeg op, bestaande uit – afhankelijk van de grootte van de kring – een tiental kandidaten die elk opkomen voor een bepaalde functie. De kiesploeg die het haalt, mag de kring voor één academiejaar besturen.

De verkiezingen zijn elk jaar weer spannend, maar niet zoals je zou denken. Het gebeurt zelden dat twee kiesploegen het tegen elkaar opnemen. Het is vooral spannend óf er genoeg studenten hun stem uitbrengen. Want haalt een kiesploeg de kiesdrempel niet, dan wordt ze niet verkozen. Die drempel ligt op tien procent van de kiesgerechtigden.

Dat staat zo in het participatiereglement van studentenkoepel LOKO. Al wordt die niet direct zo geformuleerd. In principe geldt de kiesdrempel enkel voor de studentenvertegenwoordigers die deel uitmaken van een kiesploeg. Halen zij minder dan tien procent, verliezen ze hun stemrecht in facultaire organen, zoals de faculteitsraad.

Spanning, en dan opluchting

'Het spannendste moment was steeds: hebben we de kiesdrempel gehaald, of niet?', zegt Lins Heivers, oud-kringcoördinator van Politika en voorzitter van Sociale Wetenschappen Alumni. 'Op het laatste moment probeerden we nog studenten aan te moedigen om hun stem uit te brengen. Bij het neutraal comité probeerden we informeel te polsen of de kiesdrempel al behaald was.'

'Het was een enorme opluchting op het einde', zegt ook Robbe Van Hoof, oud-Sturavorzitter en onderwijsverantwoordelijke bij Politika. 'Die spanning hing in de hele ploeg. Je wilt niet de ploeg zijn die het niet haalt. Maar daardoor word je net aangemoedigd om nog meer studenten aan te spreken om te stemmen.'

En dat gaat soms ver. Op de laatste dag werd er druk rondgelopen op de campus, werden aula's afgegaan en werden studenten opgebeld, herinnert Van Hoof zich.

'In de nationale politiek word je betaald om olifantenvel te hebben. Dat kan niet de bedoeling zijn bij kiesweken'

— Robbe Van Hoof, oud-Sturavorzitter

'De kiesdrempel zorgt voor een legitieme vertegenwoordigingsgraad.' En hoe meer de opkomst boven de kiesdrempel uitkomt, hoe fijner. 'Je wil als opkomende ploeg ook dat de studenten je kennen.'

Democratisch deficit

Want sommige kringen plaatsen de lat voor zichzelf hoger. Bij de Psychologische Kring moet een kiesploeg minstens 25 procent halen van de stemgerechtigde studenten. 'Met een hogere kiesdrempel wordt de kiesploeg gepusht om echt uit te reiken naar de studenten', legt praeses Julie Strauven uit. 'Maar daar moeten we wel stevig ons best voor doen.' Ook bij Politika lag de kiesdrempel lang hoger, maar de kring verlaagde haar kiesdrempel tot tien procent.

'Je zou dat een democratisch deficit kunnen noemen tussen studentenvertegenwoordigers en studenten zélf', zegt Heivers. 'Tien procent is gewoon schrijnend. Dan

kan je je afvragen met welke stem je dan als studentenvertegenwoordiger überhaupt spreekt.' Voor de kiesploeg is het dan misschien spannend om de kiesdrempel te halen, maar voor studenten is zo'n verkiezing dat allerminst.

De opkomst moet je dan ook niet per se zien als een graadmeter voor de betrokkenheid, vindt Van Hoof. 'Studenten zien de kring een beetje zoals de faculteit: die is er en die zal er altijd zijn. Een verkiezing is eerder een bevestiging van een kiesploeg, in plaats van een dynamische verkiezingsstrijd.'

Echte competitie is er niet. Maar dat zou ook niet per se zorgen voor betere vertegenwoordiging, zegt Van Hoof. 'Dan ontwikkelen er zich dynamieken die ervoor kunnen zorgen dat een verkiezingsstrijd wat verzuurd geraakt.'

Zo verlies je misschien studenten met veel enthousiasme. En moet de andere groep er na een *bitchy* strijd nog aan beginnen.'

Veel kringen proberen daarom bewust het fenomeen van twee kiesploegen te vermijden. Het voorbeeld van de rechtenstudenten is gekend. In 2022 kwamen er twee ploegen op bij VRG, maar de verkiezingsstrijd eindigde in een procedurreslag. De ploeg die aanvankelijk verloor, beschuldigde met succes dat de winnende ploeg juridische fouten had gemaakt, en won daardoor de verkiezing.

'Het gaat om vrijwillige studenten die vaak bijna veertig uur van hun week opgeven', besluit Van Hoof. 'In de nationale politiek worden vertegenwoordigers betaald om olifantenvel te hebben. Dat kan niet de bedoeling zijn bij kiesweken.' ☹

Ondanks drempels blijven kiesploegen overeind: 'We zoeken iemand waarmee je je eigen kindje zou vertrouwen'

De kiesweken zijn volop in actie, maar daarvoor zijn natuurlijk kiesploegen nodig. Het blijkt niet altijd even makkelijk om studenten te vinden die zich hiervoor willen engageren. Toch blijven kringen optimistisch. FEMKE VAN CROMBRUGGE, JUTTA HEYLEN

De opvulling van een kiesploeg gebeurt in aanloop naar een kiesweek, een intensieve periode waarin kiesploegen zichzelf voorstellen aan hun studenten. Tijdens die week presenteren ze hun visie en plannen voor het komende jaar en krijgen de studenten de kans om kennis te maken met hun toekomstige praesidium.

Over het algemeen verlopen die voorbereidingen vlot en raken de meeste functies ingevuld, al zijn er duidelijke verschillen merkbaar tussen grote en kleinere kringen.

Bij grotere studentenkringen zoals Ekonomika, VTK of Industria is het zelden een probleem om voldoende kandidaten te vinden. Door hun omvang, grote evenementen en brede werking hebben ze een grotere poule om studenten uit aan te trekken. 'Vorig jaar hadden we het probleem dat we zelfs met teveel waren en dat we mensen moesten weigeren omdat onze werking anders niet meer efficiënt was', vertelt An-

Apollonia ook nog geen cantor, de persoon die cantussen in goede banen leidt: 'Ik heb het gevoel dat mensen tegenwoordig meer schrik hebben om zo'n functie op te nemen', vertelt Lauren Leenknecht, huidig en opkomend praeses van Apollonia.

Daarnaast blijkt dat niet alle functies even aantrekkelijk zijn voor studenten. Zo heeft BIOS moeite om iemand te vinden voor Bedrijvenrelaties. 'Ik denk dat biologen niet snel het belang ervan inzien,

omdat we weinig feeling hebben met de arbeidsmarkt. Het wordt onderschat of onderbelicht welke kwaliteiten biologen kunnen bijdragen aan de arbeidsmarkt en we proberen daar nu verandering in te brengen', vertelt Truyen ons.

Bij Ekonomika ligt dat anders: daar is die functie populairder, maar botsen ze op andere uitdagingen. "Community" wilden we ook opvullen met iemand, maar we hebben niet de juiste match gevonden: ik heb dus

Xander Lowette, opkomend praeses van Ekonomika. 'Het is wel echt zo dat je studies een bijzaak worden.'
© Sabine Mosman

'Je onderschat altijd welk engagement je aangaat'

— Xander Lowette,
opkomende praeses Ekonomika

nemerel Bobbaers, huidig praeses van VTK.

Bij kleinere kringen, zoals Apollonia of BIOS, ligt dat soms anders. Hoewel daar ook de meeste functies ingevuld geraken, hebben ze vaak minder marge. 'Op zich hebben we op iedere positie wel iemand staan, maar het is niet ideaal. Soms hadden we ergens wel liever meer personen gehad', vertelt Elisa Truyen, co-praeses van BIOS.

Zo hebben ze bijvoorbeeld geen coördinator van een team en worden de bevoegdheden van zo'n coördinator onder de teamleden zelf verdeeld. Voorlopig heeft

STUDENT

het jaar. Ze zien die deadlines dan ook als drempel.' De combinatie van academische verplichtingen en engagement binnen een kring blijkt voor velen een uitdaging. Nele Vankevelaer, de huidige praeses van Industria, voegt daar nog aan toe: 'Er kruipt veel werk in, daar ga ik niet over liegen. Je moet weten hoeveel tijd je kwijt bent. Je wil niet met mensen zitten die van niks weten en dan wanneer het erop aankomt een beetje boos zijn omdat ze niet op de hoogte waren van hoeveel werk het was.'

En ook bij Bios blijft die evolutie naar het belang van studies niet onopgemerkt: 'De motivatie om in een ploeg te stappen en die verantwoordelijkheid op te nemen daalt. Ik denk dat de eerstejaars sneller bang zijn om niet te slagen. Terwijl het echt wel een meerwaarde is', legt Charlotte Van Samang, co-praeses van BIOS uit.

Reputatie

Maar dat is niet de enige drempel die studenten ondervinden. Veel studenten krijgen van thuis uit een bepaald beeld van een kring mee, en dat strookt niet altijd met de realiteit in Leuven. Ouders associëren kringen nog vaak met een uitgesproken drankcultuur, terwijl de werking tegenwoordig veel breder en professioneler is.

'Wij horen dat wel, maar ik denk dat studenten zelf wel heel duidelijk op de hoogte zijn dat verenigingen het vaak een pak serieuzer aanpakken. Die verwarring is er natuurlijk, maar vaak bij oudere generaties', legt Seppe Nelis, huidig praeses van VRG, uit.

Om dat beeld bij te sturen, zetten sommige kringen bewust in op een cultuurswitch. Ekonomika probeerde vroeger al duidelijk afstand te nemen van klassieke clubtradities en zich meer als vereniging te profileren. Zo heeft het geen doop meer, gebruikt het geen schilden, en enkel praesidiumleden hebben nog een lintje. 'Het beeld dat ouders vaak nog hebben van studentenverenigingen komt niet meer overeen met hoe het er vandaag aan toegaat. Dat verschil merk je pas echt wanneer je zelf in een vereniging zit', legt Lowette uit.

Ondanks die drempels blijft engagement binnen een kring voor velen een waardevolle ervaring. 'Ik kan echt zeggen dat ik mezelf ben tegengekomen in Industria, ook al klinkt dat misschien als een cliché. Als je zoveel samenwerkt met anderen en nadenkt over hoe en waarom, dan krijg je op den duur ook een bepaald inzicht over hoe je zelf met moeilijkheden omgaat', sluit Ver Elst af. ☺

Tim Ver Elst en Nele Vankevelaer, resp. opkomend en huidig praeses van Industria. 'De deadlines worden echt als drempel gezien.'
© Sabine Mosman

extra werk', lacht Xander Lowette, opkomend praeses van Ekonomika.

Een Communityfunctie speelt een grote rol in de sfeer binnen de vereniging, de groei van comitéleden en het thuisgevoel. Wanneer shifters bijvoorbeeld hun werk buiten doen, kan die persoon al eens een dekentje of een warme chocomelk komen brengen. Lowette zal die functie op zich nemen door het comité op te volgen en het belang ervan te benadrukken, ook al kan hij er door zijn agenda als praeses minder tijd aan besteden.

De selectieprocedure voor het praesidium van Ekonomika is bovendien vrij grondig. Kandidaten worden bevestigd over hun tijdsbesteding, hun visie op de functie en krijgen zelfs een case voorgeschoteld om hun aanpak te testen.

Toch blijkt dat een sterke kandidaat op papier niet altijd de juiste aanvulling is voor de ploeg: 'We zeggen altijd: we zoeken iemand waarmee je je eigen kindje zou vertrouwen, en het kan soms moeilijk zijn om die exacte match te vinden.' Het toont aan dat naast competenties ook vertrouwen en groepsdynamiek een grote rol spelen.

Prioriteiten

Volgens Lowette is er de laatste jaren ook

een duidelijke verschuiving merkbaar in de prioriteiten van studenten. De grootste drempel die bij hen in de gesprekken terugkomt is de combinatie van engagement met studie. 'Het is echt wel zo dat studies een bijzaak worden. Je onderschat altijd welk

'Ik ben mezelf echt tegengekomen in Industria'

— Tim Ver Elst,
opkomende praeses Industria

engagement je aangaat.'

Vele studenten stellen zich daarom steeds later kandidaat. Ze willen namelijk eerst wel even te weten komen hoe hun punten zijn in het eerste semester, maar dan is het soms al te laat voor een applicatie. 'Je merkt wel dat ze veel waarde hechten aan goede punten.'

Ook Tim Ver Elst, opkomend praeses van Industria, herkent die trend: 'Vooral in onze opleiding wordt er heel vaak verwacht dat je aanwezig bent op campus doorheen

STUDENT

Vertegenwoordiging vormt je!

Studentenvertegenwoordiging is een fantastisch gegeven waar te weinig studenten warm voor zijn, vindt Simeon Duwel. "De mening van je medestudenten verkondigen is gewoon enorm leuk!" SIMEON DUWEL

Op vrijdag 27 oktober 2023 woonde ik, na aanmoediging van Lotte Van Marcke (toen nog verantwoordelijk voor de eerstejaarswerking binnen Wina, en ondertussen voorzitter van de Studentenraad; het kan verkeren) mijn eerste onderwijsvergadering bij. Ik zat als nietsvermoedende eerstejaarsstudent tussen medestudenten, professoren die ik herkende uit de les, en assistenten die me een paar uur daarvoor nog aan het helpen waren met lineaire algebra. Twee uur later, bij het afronden van de variapuntjes, wist ik dat ik dit vaker wou doen.

Ik werd vakkundig bijgestaan door ervaren studentenvertegenwoordigers die me wegwijs maakten in het wereldje. Jargon dat me eerst compleet over het hoofd vloog, werd terminologie die ik zelf aan vrienden begon uit te leggen. Tweeëneenhalf jaar later ben ik met de kiesweken in het verschiet zelf eerstejaarsstudenten aan het aanmoedigen een positie in een onderwijsraad aan te nemen. Bij deze mijn pleidooi dat bij uitbreiding aan alle Leuvense studenten gericht is.

Je opleiding wordt er beter door

Even een open deur intrappen: door jouw ervaring te delen, weet de universiteit wat er beter kan. De mensen die instaan voor je opleiding, hoe welwillend ze ook mogen zijn, zijn vaak al decennia verwijderd van hun eigen tijd in de aula, met name programmadirecteurs en departementsvoorzitters. Of je nu in je eerste bachelorjaar zit of nog een semester te gaan hebt, jouw beleving is en blijft de waardevolste bron van feedback voor de universiteit.

Bovendien heb je een voelbare impact. Van de invulling van minors tot vakinhoudelijke kwesties, van de hoeveelheid deadlines tot de semesterindeling: in een permanente onderwijscommissie

(POC voor de vrienden) merk je dat er weinig vastligt en dat – mits voorzien van valabele argumenten – frustrerende elementen van je opleiding écht te elimineren vallen. Zo kun je elke vergadering afsluiten in de wetenschap dat je het voor de toekomstige generatie weer een stukje beter gemaakt hebt.

Je krijgt een kijkje achter de schermen

In onderwijsvergaderingen blijkt keer op keer dat je professoren ook maar mensen zijn, en dat zij heel veel frustraties gemeen hebben met studenten. De interne werking van een departement of faculteit kan razend interessant zijn: infodagen ontstaan niet uit het niets, vacatures voor docenten komen er niet zomaar. Helemaal leuk zijn de informele praatjes achteraf, waar het er al eens wat losbandig aan toe gaat.

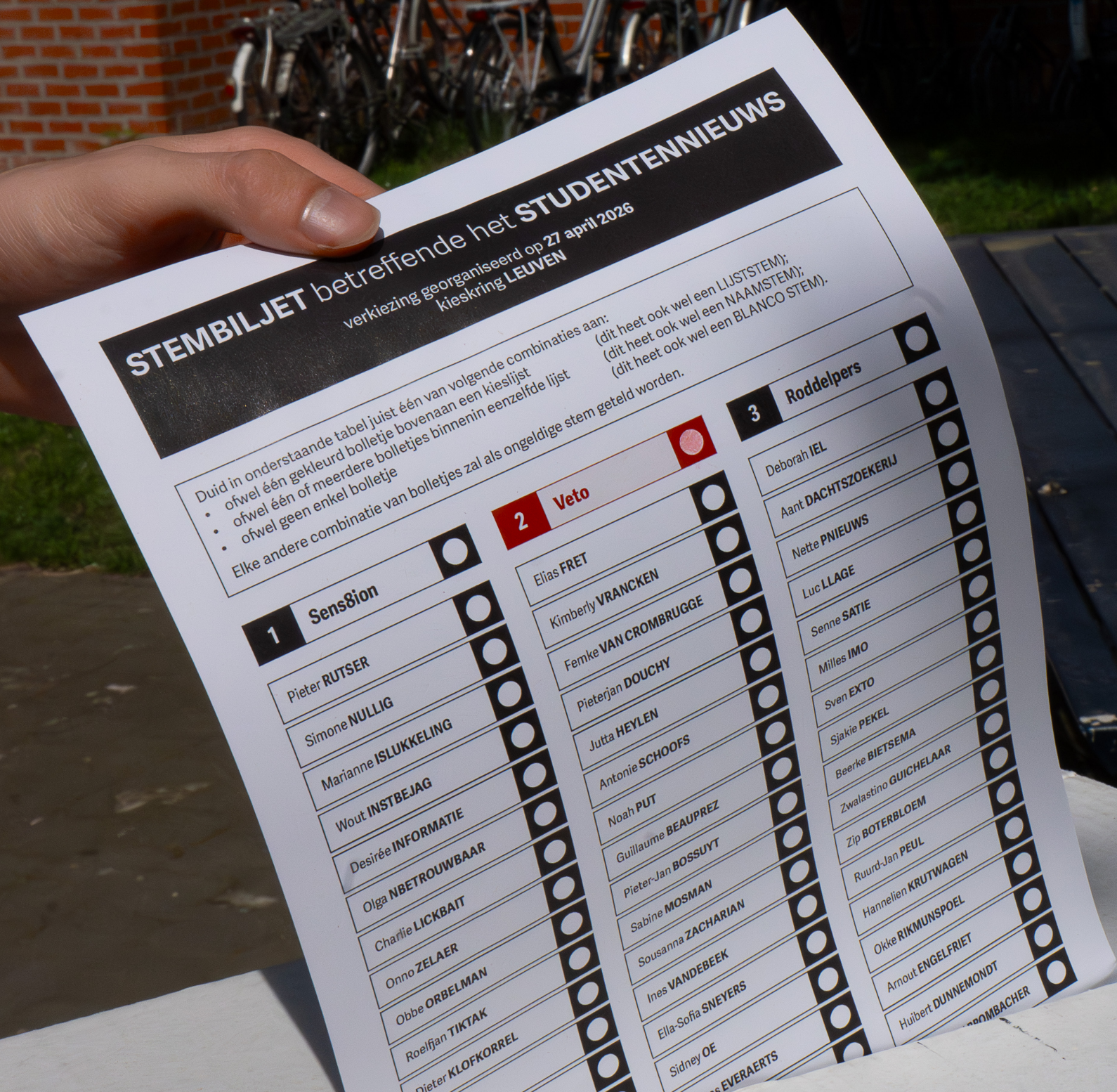
Daarnaast is er meer dan directe vertegenwoordiging in onderwijsraden van de universiteit. Vaak kun je als student ook zetelen in facultaire werkgroepen omtrent internationalisering, diversiteit of duurzaamheid. Ook is er de Studentenraad, die universiteitsbrede onderwijsthema's behandelt. Daar kun je helemaal in actuele dossiers duiken, om iets tot op de bodem uit te pluizen en er een mening over te vormen.

Als studentenvertegenwoordiger kun je je oor te luisteren leggen bij je vrienden en hun klachten meenemen naar vergaderingen waar je die integraal mag herhalen, met als doel de universitaire omgeving aangenamer en leefbaarder te maken. Je wordt er ook zelf beter van: het brengt je – *excusez le mot* – *soft skills* bij die geen hoorcollege of oefenzitting je bij kan brengen. En ten slotte: de mening van je medestudenten verkondigen is gewoon enorm leuk! ☺

Simeon Duwel is student Wiskunde en verantwoordelijke Lay-Out en IT bij Veto.

Kies slim, kies Veto.

Veto brengt je al tweeënvijftig jaar op de hoogte van het belangrijkste studentennieuws, gratis en voor niets. Zin om daaraan bij te dragen? Kom eens langs op een redactievergadering: elke donderdag om 20.00u, op de eerste verdieping van 's-Meiersstraat 5. Fotografen, schrijvers, nalezers, illustratoren, lay-outers en alle andere enthousiastelingen zijn er zeer welkom! :)

Studentenvertegenwoordiging buiten de stadsgrenzen: 'Onze campus is een aparte biotoop'

Hoewel Leuven vaak beschouwd wordt als het kloppend hart van de universiteit, studeren er ongeveer 13.000 studenten op een campus buiten de studentenstad. Ook zij proberen hun belangen te verdedigen. ARTHUR VITS, FEMKE VAN CROMBRUGGE

© Kimberly Vrancken

Studentenvertegenwoordiging aan de KU Leuven speelt zich niet alleen af in de bruisende binnenstad of de 'halve maan' van Arenberg en Gasthuisberg. Ook op nevenvestigingen zoals campus Brussel of Kulak proberen studenten hun stem te laten horen. *Veto* zocht uit hoe die vertegenwoordiging juist verloopt op die kleinere campussen, waar het studentenleven doorgaans nauwer verweven is met het beleid.

'Als we een studiedag organiseren, wordt er wel naar ons geluisterd'

— Nicholas Lefèvre, voormalig quaestor van KUBA

Aan de KU Leuven gebeurt studentenvertegenwoordiging op verschillende niveaus. Studenten kunnen zich engageren binnen het praesidium van hun kring die, in tegenstelling tot studentenverenigingen, verbonden is aan een faculteit of een richting. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om deel te nemen aan de per-

manente onderwijscommissie (POC) van hun studierichting.

Bovendien vertegenwoordigt de studentenraad alle studenten aan de KU Leuven, zowel in Leuven als op de campussen daarbuiten. 'Studentenvertegenwoordiging kan opgesplitst worden in twee domeinen: leven en leren', verduidelijkt Bernd Dockx, voorzitter van de studentencampusraad op campus De Nayer in Sint-Katelijne-Waver. 'Het aspect van het leven behandelt het studentenvoorzorgsbeleid of Stuvobeleid, terwijl het leerdomein betrekking heeft op het onderwijsbeleid.'

Stura heeft echter vooral input van Leuven, stelt Eleonore Deprouw, praeses van de overkoepelende kring Prometheia aan campus Kulak. 'Vaak koppelen zij terug naar praesidia zoals wij om te vragen hoe de zaken verlopen op andere campussen.'

Kleinschalig

De Katholieke Universiteit Brussel Alliantie (KUBA) is de studentenkring voor Brusselse rechtenstudenten. Praeses Britt Sterckx benadrukt het kleinschalige karakter van campus Brussel. 'Het aantal rechtenstudenten is hier veel kleiner dan in Leuven. Daardoor voelt het een beetje als

een vriendengroep, en dat maakt het net leuker.'

Ook voor Nicholas Lefèvre, voormalig quaestor van KUBA, staat het sociale aspect centraal. 'Bij ons kunnen rechtenstudenten onder andere terecht voor vragen over de leerstof. Wij hebben contacten met professoren en organiseren regelmatig activiteiten.' Volgens hem is die nabijheid juist een sterkte van campus Brussel.

Sterke verankering

Vanuit de Kulak-campus weerklinkt een ander verhaal. Deprouw legt uit dat studentenvertegenwoordiging er veel breder ingebed is in de campusstructuur. 'Als praeses zit ik ook in allerlei raden. Daarom heb ik het gevoel dat onze stem binnen de universiteit wel gehoord wordt.'

De praesidia zorgen niet alleen voor studentikoze activiteiten zoals een cantus of een galabal, maar vertegenwoordigen ook hun studenten door deel te nemen aan de facultaire onderwijscommissie. 'Eigenlijk kun je de Kulak beschouwen als een aparte biotoop', lacht Deprouw.

De vraag of deze niet-Leuvense studenten een tweederangsgevoel ervaren, levert genuanceerde antwoorden op. Sterckx

hekelte vooral de moeizame communicatie tussen studenten en academisch personeel. 'Omdat onze campus zo klein is, is het aantal personeelsleden dat evenzeer.' Toch erkent ze dat er inspanningen gebeuren om mogelijke communicatieproblemen uit de weg te ruimen, onder meer via studentenvertegenwoordigers.

universiteit, stelt Deprouw. 'Als praesidium hebben we een huurcontract met de campus. Onze uitgaansplek is namelijk gelegen onder de Alma en behoort dus tot de gebouwen van de universiteit.'

De Brusselse rechtenstudenten beklemtonen dan weer het beperkte budget in vergelijking met Leuven, waarmee hun

'Kortrijkse geneeskundestudenten hebben soms meer leerstof gezien dan hun collega's in Leuven'

— Eleonore Deprouw, Prometheia

Lefèvre is minder kritisch. 'Ik denk dat we wel een goede band met de KU Leuven hebben. Als we bijvoorbeeld een studiedag organiseren, wordt er wel naar ons geluisterd.' Hij benadrukt ook het feit dat enkele professoren van de faculteit peter zijn van hun studentenvereniging. 'Dat versterkt onze band.'

Een ander studentenleven?

In tegenstelling tot Leuven is het uitgaansleven aan de Kulak verbonden aan de

kring activiteiten organiseert. In Leuven zou het relatief gemakkelijk zijn om grote sponsorcontracten af te sluiten. 'Voor de 24 urenloop zijn er bijvoorbeeld veel bedrijven die de financiering ondersteunen, maar in Brussel is het veel moeilijker om die vast te krijgen', stelt Britt.

Bovendien stoot het studeren in Brussel op enkele praktische moeilijkheden. 'Voor de lessen moeten we ons soms verplaatsen naar Leuven, wat moeilijk kan zijn met ons uurrooster', legt Britt uit. Nicholas stelt daarnaast dat enkele derdejaarsstudenten

die de overstap naar de Leuvense rechtenfaculteit maken, vaststellen dat VRG voor hen minder toegankelijk is.

Deprouw herkent zich niet in deze kritiek. 'Studenten aan Kulak moeten soms colleges uit Leuven bijwonen, maar meestal worden die opgenomen. Daardoor moeten we het land niet fysiek doorkruisen.' Ook op vlak van onderwijs klinkt ze positief: 'Kortrijkse geneeskundestudenten hebben soms meer leerstof gezien dan hun collega's in Leuven.'

Belang van een vicerector

Sinds augustus 2025 staat Evelyne Terryn in als vicerector voor campus Kulak. Zij zorgt volgens Deprouw voor extra ondersteuning. 'Ikzelf heb een goede band met de campus in Brugge, waarvoor geen aparte vicerector actief is. In vergelijking daarmee heeft de Kulak een sterke samenwerking met de KU Leuven', verduidelijkt ze.

In tegenstelling tot de Kulak kan campus Brussel geen beroep doen op een eigen vicerector. Lefèvre is niet overtuigd van de nood aan zo'n functie. 'Campus Brussel heeft minder opleidingen dan Kulak. Het kan misschien leuk zijn om vernieuwende ideeën te brengen, maar wat mij betreft is de situatie goed zoals ze nu is.' ☺

In tegenstelling tot de Kulak kan campus Brussel geen beroep doen op een eigen vicerector.

© Robin Geukens

Op bezoek bij studenten burgerlijk ingenieur-architect: 'De combinatie maakt het zwaar'

Over studenten ingenieur-architect doen verschillende doemverhalen de ronde: over nachtjes door en tientallen Nalu's. Kloppen die? PIETERJAN DOUCHY

© Sabine Mosman

In het Arenbergkasteel zijn de luit en de hofnar al lang verdwenen. *I want you to be happier*, weerklinkt er door de box van enkele eerstejaarsstudenten. Ze volgen de opleiding tot burgerlijk ingenieur-architect. We vragen hen of het klopt: werken jullie onmetelijk hard, tot soms zelfs een nachtje door voor jullie ontwerpplannen?

'Ik zie dat soms op sociale media', zegt een van de eerstejaars. "'Je gaat niet slapen, het wordt super zwaar", hoor je dan. In Amerika is dat misschien zo, maar hier is het nooit zo extreem. Uiteindelijk werken we wel veel. Maar dat is niet zoals studeren. Je ontwerp inkleuren, dat vraagt bijvoorbeeld niet veel denkwerk.' Een meezinger van Marshmello kan er dan wel bij. Dat in het Arenbergkasteel een groot groepsgevoel bestaat, is onomstotelijk.

Eens we naar een andere verdieping trekken voor de derdejaarsstudenten, horen we een ander verhaal. Of we even mogen storen? 'Lukt het in vijf minuutjes? We werken nogal hard', klinkt het. 'Te veel.'

'Eenzijds klopt het dat wij zelf streven naar een zo goed mogelijk resultaat. Maar het wordt ook verwacht: je moet elke week resultaten kunnen leveren.' Dat verhaal horen we vaker: hoeveel tijd je investeert in ontwerpen, heb je zelf in de hand. Maar als je er niet genoeg voor werkt, haal je de meet niet. Zowel een intrinsieke als een extrinsieke component.

Een andere student geeft een zicht op zijn planning. 'Ik ben hier sinds 9.30 u., en vertrek waarschijnlijk pas rond 21.00 u.' Eens de finale opdracht van het semester nadert, zo geven enkele studenten aan, is het werken tot in de vroege ochtend, of nachtjes door trekken.

Goede planning

Mattias Schevenels, vicedecaan Onderwijs van de faculteit Ingenieurswetenschappen, erkent dat zijn studenten 'geen licht programma' volgen. Dat studenten soms nachtjes door doen, betreurt hij. Wie zich constant inzet doorheen het jaar, zou zijn nachtrust er nooit bij moeten laten.

Eenzelfde verhaal klinkt bij gastdocent ontwerpbegeleiding Geert De Neuter: studenten mikken vaak op het eindproduct, maar worden beoordeeld op hun traject. Dat traject zou nog meer centraal staan als alle ontwerp oefeningen samen gequoteerd worden, als één jaarvak. 'Dan kunnen de studenten zich al eens een uitstapje permissen.'

'Hard werken, dat doen wij wel degelijk', klinkt het bij verschillende studenten. De blikjes Nalu verraden dat. Vooral de combinatie van ontwerp met het bijhouden van theorievakken weegt zwaar.

Vijftig procent van de studiepunten gaat naar ingenieursvakken. Studenten volgen ook voor een 20- tot 25-tal procent aan architectuurwetenschappelijke vakken, zoals architectuurgeschiedenis. Voor het ontwerp is een 25- tot 30-tal procent gereserveerd. 'Om de opleiding "moeiteloos" te doorlopen, moet je excellent zijn in die drie componenten. Dat is uitzonderlijk', zegt Schevenels. 'In opleidingen met één hoofdfocus geldt dat allicht minder.'

'Perceptie'

Wat de hoeveelheid werk bij het ontwerp betreft, maakt Schevenels een onderscheid tussen de vooraf geplande, de werkelijke en de gepercipieerde studietijd. 'De opdrachten stellen we af op basis van een vooraf bepaald aantal studiepunten. De werkelijke tijd die studenten daarin investeren, lag lang veel hoger. Daar hebben we op ingezet.'

'In vergelijking met twintig jaar geleden is die druk min of meer lineair afgenomen. Dan is er nog de perceptie: na een deadline, als de eindsprint erop zit, vergeten ze soms dat de voorbije weken rustiger waren.'

De studenten die wij spraken, gaven stevast aan dat de geplande studietijd altijd een onderschatting is: ze werken voor hun ontwerp vakken meer dan dat zou moeten. Soms om te excelleren, soms omwille van hoge verwachtingen. Schevenels en De Neuter gaan niet akkoord: met een goede planning kom je er.

Een toename van het aantal studiepunten zit er dan ook niet in. 'Wij zijn een opleiding tot burgerlijk ingenieur-architect', zegt programmadirecteur Karen Allacker. 'Onze studenten studeren ook af als burgerlijk ingenieurs. Het huidige gewicht is wat wij belangrijk vinden. En dertig procent is niet weinig.' Ook zij wijst op het belang van *time management*.

Miscommunicatie

Volgens De Neuter spelen miscommunicaties vaak een rol. 'Als wij bepaalde zaken vragen, merken wij soms dat er onder studenten een ander verhaal de ronde doet over onze verwachtingen. Studenten zien feedback vaak ook als een afrekening, het is een werkinstrument om samen stappen vooruit te zetten.'

Ook een andere spanning kan daartoe bijdragen. 'Bij de docenten met een ingenieursachtergrond heerst het gevoel dat studenten veel tijd in ontwerp steken omdat ze dat graag doen', zegt studentenvertegenwoordiger Lukas Boonen. 'Dat is voor een stuk waar, maar dat is slechts een deel van het verhaal. Bij de ontwerpbegeleiders bestaat het idee: wij leiden architecten op, en die technische bagage moeten studenten meehebben.'

Verschuivende verwachtingen. 'Wij profileren ons soms heel hard als een pure ingenieursopleiding', zegt De Neuter. 'Maar als ik merk wat onze studenten produceren over de jaren heen – en zeker onze uitschieters, dan hebben zij zeker

© Sabine Mosman

een plaats langs de projecten van klassieke architectuuropleidingen. Ook excellentie op dat vlak is belangrijk.' Als we rondwandelen door het kasteel merken we inderdaad dat studenten met veel gevoel voor precisie inzetten op een zo goed mogelijk ontwerp.

Kalender hervormd?

'Zo is het voor veel studenten moeilijk om ingenieursvakken voldoende bij te houden', klinkt het bij Boonen. 'Er blijft weinig tijd over voor de voorbereiding van lessen en oefenzittingen.' Verschillende studenten hopen daarom op een betere afbakening. Tijdens de ene week ontwerpen met een deadline, tijdens de andere meer tijd voor overige vakken. Dat systeem wordt sinds twee jaar in het eerste jaar toegepast.

Toch verschuift dat het probleem ook wat, zegt Boonen: 'Nu hebben die studenten om de twee weken een harde deadline.' Een terechte opmerking, vindt Schevenels. 'Er bestaat duidelijk geen *one size fits all*-oplossing. We botsen bijvoorbeeld op de limieten van de academische kalender. Bij een andere academische kalender zouden we meer tijd kunnen uittrekken per semester, en zou het makkelijker zijn voor studenten om hun vakken tijdens dat semester bij te houden.'

Een blik op de architectuursector kan misschien wonderen doen. 'Wij proberen altijd voor maatschappelijk actuele opdrachten te

kiesen', zegt De Neuter. 'Een site in de stad waar veel te gebeuren staat, bijvoorbeeld. Als mensen van de stad dan langskomen, begrijpen studenten nog meer dat hun werk relevant is.'

Toch staat ook de architectuursector bekend omwille van zijn hoge werkdruk. 'Het idee dat we onze studenten op zo'n hard leven zouden moeten voorbereiden, daar heb ik me als programmadirecteur altijd maximaal tegen verzet', zegt Schevenels. 'Het gebeurt weleens dat er ontwerpbegeleiders zijn die de lat onverantwoord hoog leggen.

© Sabine Mosman

Ik heb daar altijd hard tegen gestreden. Een goed gesprek is daarvoor de eerste stap.'

Dat gesprek willen de studenten-vertegenwoordigers alvast blijven stimuleren. 'Wij moeten onze stem laten horen', zegt Boonen. 'De studenten komen in de ateliers vaak met veel samen – dus we weten wat er leeft. Dat probeer ik over te brengen, want het probleem ligt niet bij één individu.' ☺

DE TEGENSpraak

Zijn studentendopen nog van deze tijd?

In 'De Tegenspraak' bieden twee auteurs botsende visies op een centraal thema. Ditmaal buigen twee geschiedenisstudenten, Silke Vuga en Lien Forier, zich over de vraag: zijn studentendopen nog van deze tijd?

Lien Forier

Vetoraan en tweede bachelorstudent Geschiedenis

'Het idee dat je met collectieve vernedering een band creëert, is schadelijk'

TEGEN
VOOR

Silke Vuga

Vetoraan en eerste bachelorstudent Geschiedenis

'Dopen zullen blijven bestaan, mét of zonder regulatie'

Zijn studentendopen nog van deze tijd? Zeker niet. Toch moet je er nog steeds wat voor over hebben om van sommige studentenverenigingen lid te mogen worden.

Sommige studenten die deelnamen aan een studentendoop liepen fysieke of mentale schade op. Zo zijn sommige proeven bedoeld om je te pijnigen of uit te putten. Denk maar aan verenigingen die schachten op blote knieën over een kasseiweg laten kruipen. Je kan je ook vernederd voelen door een studentendoop, vanwege machtsmisbruik of groepsdruk. Je moet bijvoorbeeld heel de studentendoop uitvoeren in gênante kledij. Zelfs het beruchte 'naakttoneel' is in sommige studentensteden nog in de mode.

Als je liever een opdracht niet wil doen, dan is de kans groot dat je de opmerking: 'Kom op, niet flauw doen', krijgt te horen. Oudere studenten kunnen je ook vertellen dat zij het ook hebben meegemaakt, om je een vals gevoel van rechtvaardigheid te geven.

Een universiteit kan de veiligheid van studentendopen nooit garanderen

Als eerstejaarsstudent ben je extra kwetsbaar. Je kan het idee krijgen dat er geen andere manier is om deel te zijn van een hechte sociale kring dan door je te laten dopen. Niet meedoen kan een gevoel van uitsluiting opleveren, wat een negatief effect heeft op je zelfbeeld.

Ook universiteiten kunnen reputatieschade lijden door onverantwoorde dopen. Hoewel enkel de gruwelijkste incidenten het nieuws halen – denk dan maar aan de zaak van Sanda Dia – toont dat aan dat een universiteit de veiligheid van studentendopen nooit kan garanderen.

Studentendopen zijn dus volledig passé en het is tijd voor verandering. Het idee dat collectieve vernedering de beste manier is om een band te creëren, is alleen maar schadelijk. Andere groepsactiviteiten waarin saamhorigheid centraal staan, zijn een beter alternatief. Denk maar aan teambuildings, of themafeestjes in je fakbar. ☺

Mijn doopcertificaat pronkt aan de muur van mijn kot. Ik sta daar niet elke dag trots naar te staren, maar ik vind het wel een leuke herinnering aan een licht absurde en grappige avond.

Tijdens mijn studentendoop deed ik dingen die ik hoogstwaarschijnlijk nooit meer zal doen, met mensen die ik nadien nooit meer heb gezien, maar ook met mensen met wie ik vandaag nog bijna dagelijks praat. Net dat maakt een doop speciaal: je leert elkaar in een heel korte tijd op een heel ongewone manier kennen en dat scheidt een band.

Dopen kan ook een band scheppen tussen verschillende generaties, omdat studentendopen al decennialang deel zijn van de Belgische studentencultuur. Ik vind het leuk om mijn doop te vergelijken met die van mijn mama. Tegelijk valt daarbij op hoe studentendopen vroeger duidelijk veel minder gereguleerd werden. Schachten werden verkocht, moesten enorme hoeveelheden drinken, ... Praktijken die ik alleen maar kan afkeuren.

Zodra je dopen afschaft, zullen ze onder de radar gebeuren, zonder toezicht, en dus nog onveiliger

Vandaag is het in Leuven anders: studentenorganisaties moeten het doopcharter volgen. Dat charter bevat twaalf pagina's aan strikte regels rond veiligheid en respect bij studentendopen. Sommige kringen sturen na een doop ook een anonieme bevraging uit, waar je kan aangeven of je je slecht behandeld voelt. Zulke initiatieven tonen aan dat er daadwerkelijk vooruitgang wordt geboekt en dat er over veiligheid wordt nagedacht.

Maar als die twaalf pagina's aan regels soms toch overtreden worden, moeten we die dopen dan niet gewoon afschaffen? Kortom: neen. Zodra je dopen afschaft, is het hek van de dam. Dopen zitten verankerd in de Belgische studentencultuur en zullen niet zomaar verdwijnen, ze zullen gewoon onder de radar gebeuren, zonder toezicht, en dus nog onveiliger.

Het debat rond studentendopen verdient daarom meer nuance. Niet elke studentendoop draait uit op een horrorverhaal. Toch is het een bijzonderheid van het studentenleven die zal blijven bestaan, mét of zonder regulatie. Met duidelijke regels kan een doop juist een *once-in-a-lifetime experience* zijn waarvan je later zelfs een certificaat aan je muur kan hangen. ☺

Vrijheid van onderwijs onder druk, maar hoger onderwijs slaat niet snel terug

Door nieuwe plannen van Zuhul Demir is de vrijheid van onderwijs brandend actueel. Zeker bij de lerarenopleiding geldt dat meer dan ooit. Komt er reactie? 'We hebben schrik voor financiële gevolgen.' ANNABELLE VERHULST, MARGAUX ALPERS, PIETERJAN DOUCHY

Vrijheid van onderwijs, dat betekent niet: vrijheid, blijheid. Dat betekent ook: verantwoordelijkheid nemen.' Dat antwoordde minister van Onderwijs Zuhul Demir (N-VA) in haar interview met *Veto* op de vraag of de vrijheid van onderwijs bij de lerarenopleiding onder druk staat.

Volgens de minister is de kwaliteit er zo laag dat de regering wel moet beslissen om zeventig procent van het curriculum te bepalen. De lerarenopleidingen kunnen ook zelf met een model komen, maar verschillende bronnen twijfelen eraan of de minister dat wel zou goedkeuren. Een beslissing daarover heeft ze nog niet genomen: het voorstel is nog niet gestemd.

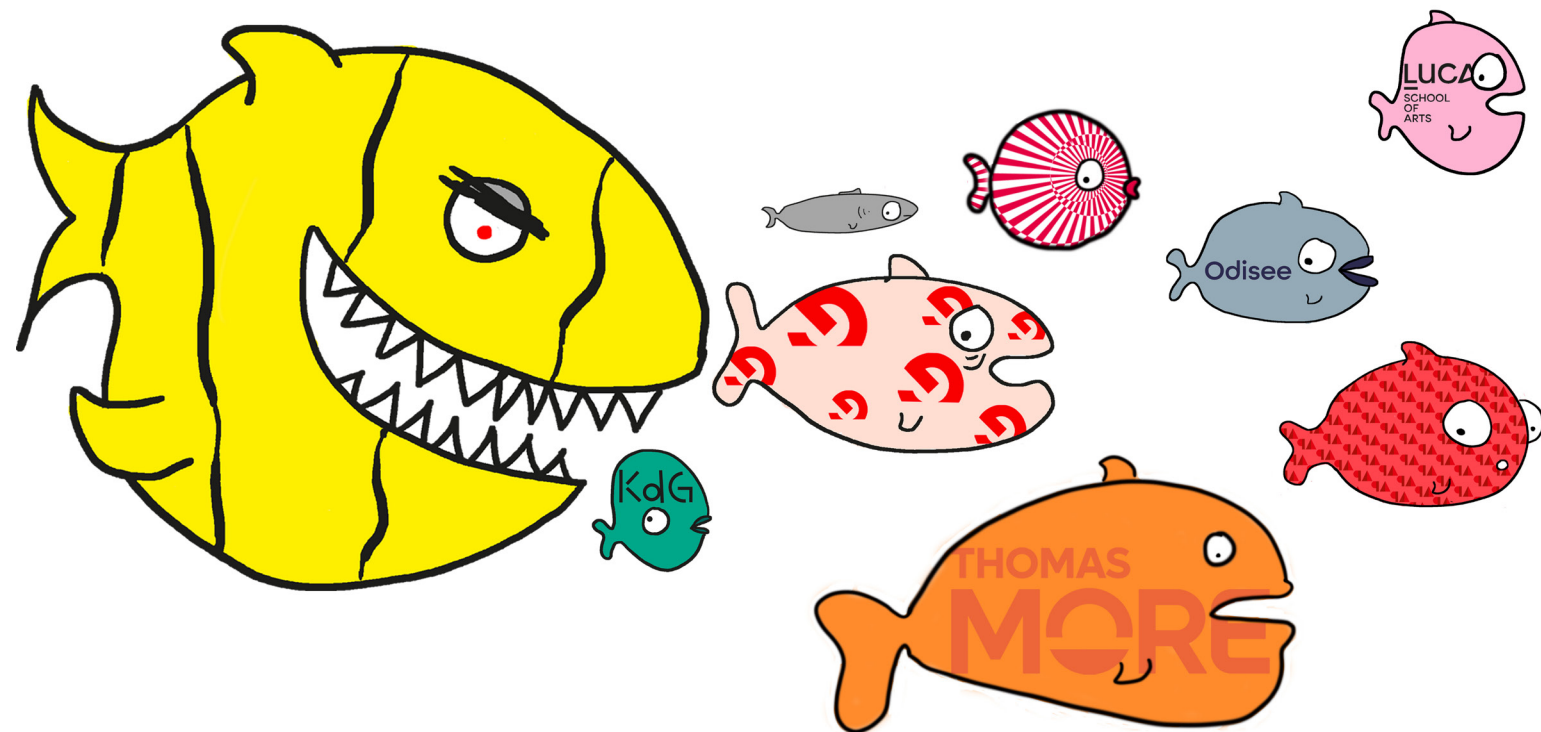
De vrijheid van onderwijs is nochtans verankerd in artikel 24 van de Grondwet. Voor het hoger onderwijs impliceert die dat de autonomie van het organiseren van onderwijs bij de hogescholen en universiteiten ligt. De vrijheid is niet absoluut, maar veronderstelt een terughoudende overheid. Dat is bij het dossier van de lerarenopleiding niet het geval.

'Zorgwekkend' dossier

'Die ontwikkeling vinden we erg zorgwekkend', zegt een bron uit de lerarenopleiding. De vrijheid speelt er bovendien een grotere rol dan elders. Leraren gaan uiteindelijk aan de slag in het leerplichtonderwijs. 'Daarom

heeft een inperking ook in de scholen gevolgen op de lange termijn', zegt Lieven Boeve, voormalig directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en professor theologie aan de KU Leuven. 'Alle onderwijsverstrekkers zouden dit dossier daarom van nabij moeten bekijken.'

Ook bij de meerderheidspartijen vindt het voorstel tegenkanting. 'Concepten van het leerplichtonderwijs toepassen op het hoger onderwijs – dat lijkt me geen goed idee', zegt Vlaams parlementslid Brecht Warnez (cd&v). 'De kwaliteit binnen het leerplichtonderwijs is dalende, binnen ons hoger onderwijs is dat niet zo. Dat is geen gevolg van inmenging van de overheid, maar van

© Sabine Mosman

de universiteiten of hogescholen zelf de lat zo hoog hebben gelegd.'

De stap die de minister wil zetten is dan ook groot. 'De invulling van de inhoud van het curriculum is een thema waar de hogere onderwijsinstellingen altijd ruime autonomie hebben genoten', zegt onderwijsjurist Dylan Couck (UGent). Hij verdedigde een doctoraat over het onderwerp. 'Er zijn wel enkele kaders, maar die zijn weinig sturend en niet gedetailleerd. Daarom vormen Demirs plannen voor de lerarenopleiding zo'n interessante casus.'

te vechten. Hoewel de minister nog geen definitief besluit nam, lijkt het erop dat de hogescholen daar voor de lerarenopleiding geen verandering in zullen brengen.

'Bij ons heerst er een grote terughoudendheid om juridische stappen te ondernemen', klinkt het bij een goed ingelichte bron uit de lerarenopleiding. 'We hebben schrik voor

vernietigd.

'Waar de overheid sterk ingrijpt in het onderwijs, ligt de onderwijskwaliteit over het algemeen lager', legt professor Onderwijspedagogiek Orhan Agirdag (KU Leuven) uit. 'In een vrij systeem kan nieuw onderzoek rapper doordringen en blijft de kwaliteit zo hoog.' Dat is een belangrijk argument als de lerarenopleidingen zouden procederen: het Hof hield er eerder rekening mee.

Van een potentiële kwaliteitsdaling na een ingreep is volgens Agirdag wel degelijk sprake. 'Leraren hebben duidelijk andere behoeften. Ze worstelen bijvoorbeeld met het lesgeven in een meertalige context en met digitalisering, blijkt uit de TALIS-cijfers van de OESO (*Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, red.*). De minister negeert die wetenschappelijke evidentie.'

Wat kwaliteit betreft, houdt de overheid

'Van het Grondwettelijk Hof hebben wij meer gekregen dan we initieel wilden'

— Lieven Boeve, professor en voormalig directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen

overigens al een oogje in het zeil. Terecht, klinkt het steeds. Vandaag voert de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) bijvoorbeeld al regelmatige kwaliteitscontroles uit bij de instellingen.

'Die controles zijn altijd een stressmoment. Het rapport ervan wordt publiek, dus er zit druk achter. Maar de NVAO zorgt er toch vooral voor dat de zaken op scherp worden gezet', zegt Rik Van de Walle, voormalig rector van de UGent.

Niet zwart-wit

Terug naar de vrijheid van onderwijs, want bij de lerarenopleiding houdt het niet op. 'In het regeerakkoord zitten nog best wat plannen die de vrijheid van hoger onderwijs verder onder druk kunnen zetten', zegt Couck. 'En in vergelijking met andere West-Europese regio's scoort Vlaanderen op vlak van de autonomie voor de universiteiten en hogescholen zeker niet hoog.'

Toch wil Couck niet spreken van een zwart-wit-verhaal. De instellingen kunnen volgens de jurist rekenen op grote publieke financiering voor hun klassieke onderwijs. Ze hebben volgens hem relatief gezien veel

'In het regeerakkoord zitten nog best wat plannen die de vrijheid van hoger onderwijs verder onder druk kunnen zetten'

— Dylan Couck, onderwijsjurist (UGent)

Dat geldt deels omdat de minister nog geen definitieve beslissing heeft genomen. 'Dat er meer sturing komt vanuit de overheid, is zeker', zegt Couck. 'Maar het hangt er sterk van af hoe ze het in de praktijk zullen vormgeven. Indien men een uitgeschreven curriculum oplegt, met specifieke invulling van de opleidingsonderdelen, dan is dat een stap die de vrijheid van onderwijs stevig inperkt.'

Een specifiek voorstel uit het regeerakkoord veronderstelt alvast een stap in die richting: aan het curriculum van iedere lerarenopleiding zou in het eerste jaar verplicht het opleidingsonderdeel Nederlands toegevoegd moeten worden. 'Die maatregel gaat veel verder dan de overheid ooit ingreep in het hoger onderwijs', klonk het toen in *Veto*.

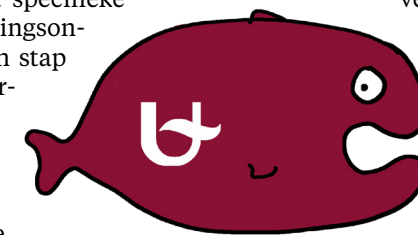
Geen traditie

Toch gaan discussies over de vrijheid van onderwijs vaak over het basis- of middelbaar onderwijs. In 2021 stapte het katholiek onderwijsnet bijvoorbeeld naar het Grondwettelijk Hof voor een vernietiging van de eindtermen voor het leerplichtonderwijs. Die zouden te weinig ruimte geven om de inhoud van de vakken zelf te bepalen. In 2022 kreeg het gelijk: de eindtermen werden vernietigd.

Ondanks dat succes lijkt het hoger onderwijs niet happig om het artikel in te roepen. Nog nooit stapte een hogere onderwijsinstelling naar het Grondwettelijk Hof om algemeen geldende regelgeving aan

eventuele financiële gevolgen.' De minister kan de geldkraan niet zomaar dichtknijpen, maar bepaalde besparingen kunnen instellingen harder raken dan andere.

Tegelijk speelt volgens Couck een kennisprobleem. 'Ik heb voor mijn doctoraat veel instellingshoofden geïnterviewd. Daaruit blijkt dat slechts een beperkt aandeel de vrijheid van onderwijs goed kent. Een groot deel gaf toe die te weinig te kennen om ze nuttig te gebruiken.'

Vrijheid leidt tot kwaliteit

Kritiek op haar beslissingen pareert Demir op basis van de dalende onderwijskwaliteit in het leerplichtonderwijs. Wie de deadline van twee maanden om te kiezen tussen de zeventig procent of een eigen alternatief te krap vindt, 'beseft de urgentie niet voor ons onderwijssysteem', zei ze in *Veto*.

'Demir hanteert een lastig en polariserend frame, waarbij ze elke keer weer een andere zondebok vindt voor de lage leerresultaten. Nu zijn wij aan de beurt', zegt een bron binnen de lerarenopleiding. De minister wil dat er meer ingezet wordt op vakinhoud, didactiek en klasmanagement. Door die overheidsinvloed zou de kwaliteit omhoog gaan.

Toch oordeelde het Grondwettelijk Hof eerder dat onderwijskwaliteit geen gegronde reden is voor sterk verregaande overheidsinmenging. De nieuwe eindtermen werden onder andere daarom in 2022

vrijheid om daarmee om te gaan.

'Die publieke financiering mag overigens geen argument zijn voor een disproportioneel overheidsingrijpen', zegt Boeve. Hij verwijst opnieuw naar de zaak tussen het katholieke onderwijs-net en de regering.

'De regering beargumenteerde toen: wij voorzien alle financiering, en daarom mogen we voorschrijven wat er dient te gebeuren', zegt hij. 'Het Hof heeft dat argument verworpen, zoals het dat in 1996 al eens had gedaan. Het keerde het om: overheidsfinanciering moet precies de vrijheid van onderwijs mogelijk maken.'

Primaat van de politiek

Door de financiering werden de universiteiten in de praktijk wel sterker gebonden door regelgeving, zegt een bron aan de KU Leuven. Maar die kwam in het verleden tot stand binnen een overlegmodel. 'Er is een tijd geweest dat van de expertise van de universiteiten gebruik werd gemaakt voor nieuwe decreten. We hadden toen steeds goed overleg over het beleid rond hoger onderwijs', zegt de bron.

'De laatste jaren is dat wat verloren gegaan: niet onder Demir, maar al vroeger. Hoewel wij overtuigende data en heel wat juridische expertise hebben, werden die in het recente verleden nauwelijks of niet meer meegenomen', klinkt het.

Van de Walle benadrukt dan weer het goede overleg met Weyts, die tijdens het grootste deel van zijn rectoraat minister van Onderwijs was. Bij bepaalde dossiers geldt volgens Van de Walle het 'primaat' van de politiek. Hij wijst op het dossier van de 'equivalentievoorwaarde'. Als universiteiten een bachelor of master in het Engels aanbieden, moet er een Nederlands 'equivalent' bestaan, ook als die amper studenten telt.

'Ik betreur dat Weyts ons daar geen uitzonderingen voor gaf of de regelgeving niet aanpaste', zegt hij. 'Met welke bedrijfsleider je vandaag ook spreekt: er is een grote nood aan internationale profielen. Maar als minister was het zijn recht om die beslissing te nemen. Daarmee deed hij niets dat tegen de regelgeving inging.'

Studievoortgang

Bij de studievoortgang ligt dat anders, zeggen enkele stemmen uit het hoger onderwijs. Sinds een 25-tal jaar neemt de Vlaamse regering maatregelen om die bij studenten te verhogen. Het drempeldecreeet van Ben Weyts werd in 2022 uitgerold. Ondertussen werkt Zuhail Demir aan nieuwe plannen. Toen die voor het eerst uitlekten in *De Morgen* en *Veto*, sprak Demir over een denkoefening. Die denkoefening wordt steeds concreter.

Aan de KU Leuven bestond het mijlpaalsysteem al voor 2022, toen Weyts zijn plannen uitrolde. 'Dat systeem moest studenten stimuleren om snel op de vakken van hun eerste jaar te slagen', zegt een goed ingelichte bron aan de KU Leuven. 'Dan

'Waar de overheid sterk ingrijpt in het onderwijs, ligt de onderwijskwaliteit over het algemeen lager'

— Orhan Agirdag,
professor Onderwijspedagogiek (KU Leuven)

volgde het "drempeldecreeet" op Vlaams niveau. Nu ging het plots om het opzetten van "drempels". Dat voelde voor een stuk alsof

de vrijheid van organisatie weggenomen werd.'

Toch lijkt het er niet op dat de instellingen daarover zullen procederen. 'Ernstige inperkingen van de vrijheid van onderwijs komen er vaak niet in één keer, maar stapsgewijs', zegt Couck. 'De basis van de regels over studievoortgang is nu 25 jaar oud. Weyts heeft daarin een extra stap gezet, en daar bouwt Demir nu op verder. Daarom zijn haar keuzes geen grote omwenteling.'

Net daarom is de case van de lerarenopleiding zo interessant: het gaat om een plotse ingreep, die ook bij de meerderheid tot weerwerk leidt.

Pest en cholera

De vrijheid van onderwijs plaatst het hoger onderwijs, en zeker de lerarenopleiding, voor een dilemma. Wie naar het Grondwettelijk Hof stapt, doet dat publiekelijk, en riskeert de boomerang.

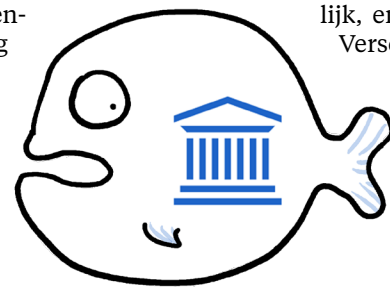
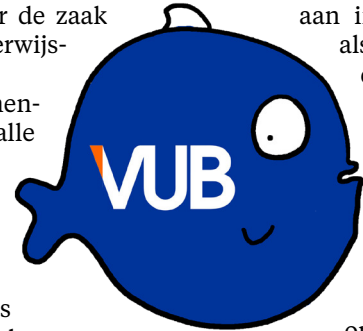
Verskillende bronnen uit het onderwijs geven aan de confrontatie met de minister te vermijden uit schrik voor tegenwerking in de toekomst, onder andere op financieel vlak.

Als de lerarenopleidingen kiezen om geen stappen te ondernemen, heeft dat een normalisering van het beleid van Demir tot gevolg. 'De minister is zich er ongetwijfeld van bewust dat ze meer ruimte heeft als de instellingen omwille van alle risico's niet naar het Hof stappen', zegt Couck.

Een stap naar het Hof kan ook positief uitdraaien. 'Wij zochten altijd het overleg met Ben Weyts', zegt Boeve. 'Met een compromis waren wij zeker akkoord gegaan. Omdat hij zo'n compromis niet wilde, zijn we naar het Hof gestapt. En we hebben veel meer gekregen dan we initieel wilden.' ☺

voorstel ligt volledig in die lijn.'

'Er is bovendien geen voorafname. Er liggen twee pistes op tafel en die worden in overleg met het veld uitgewerkt. De voorbije weken is er meermaals constructief samengezeten met lerarenopleidingen en onderwijsverstrekkers. Als we de kwaliteit van het onderwijs willen aanpakken, dan begint alles bij de leraar in de klas.'

Reactie kabinet-Demir

'Er ligt vandaag geen enkel voorstel op tafel waarbij de overheid de inhoud van het curriculum van de lerarenopleiding bepaalt', reageert het kabinet van Vlaams minister van Onderwijs Zuhail Demir (N-VA). 'Wat voorligt, is een duidelijke kwaliteitsverwachting: dat de kern van de opleiding voldoende focust op vakinhoud, vakdidactiek en pedagogische vaardigheden.'

'De discussie over 70/30 wordt daar-

bij fout voorgesteld. Het gaat over het aandeel studiepunten dat naar die kern moet gaan, niet over de concrete invulling ervan. Opleidingen behouden dus hun autonomie om hun curriculum zelf vorm te geven. Dat is ook perfect verzoenbaar met artikel 24 van de Grondwet. Vrijheid van onderwijs betekent autonomie, maar nooit vrijblijvendheid. De overheid bewaakt vandaag al de kwaliteit via accreditaties en startbekwaamheden. Dit

Dat boekje hier in je handen. Hoe kom je daaraan?

Veto wil weten waarom jij ons leest, of waarom juist niet. In onze lezersbevraging peilen we daarom naar jouw blik op jouw studentenblad. Wanneer jij ons leest, hoe wij jou bereiken of waarover wij volgens jou meer moeten schrijven: we willen het weten — van jou. Vul je onze bevraging in, maak je bovendien kans op een filmticket van Cinema ZED. En dan gaan wij aan de slag met jouw suggesties. Want Veto wordt niet alleen gemaakt door studenten, maar ook voor studenten. Elke dag.

Nederland scoort slecht op academische vrijheid: 'Onderwijs is in België beter beschermd'

In de Academic Freedom Index (AFI), die de academische vrijheid in 179 landen bevroegt, staat België op plek drie. Nederland scoort dan weer het slechtste van de westelijke EU-landen. Waar is de academische vrijheid bij onze noorderburen gebleven? RIBE LAMBAERTS, ANTONIE SCHOOF

De laatste weken domineerde academische vrijheid het debat aan de Vlaamse universiteiten. De UGent stelde de controversiële filosoof Nathan Cofnas aan. De VUB besloot dan weer om de geplande benoeming van sociaal geograaf Harry Pettit aan zich voorbij te laten gaan, naar aanleiding van zijn uitspraken over Israël die de universiteit zag als het aanzetten tot haat en geweld.

Voorstanders van de ene aanstelling zijn vaak tegenstanders van de andere. Bij het verdedigen van de aanstelling van jouw favoriete onderzoeker wordt steevast beroep gedaan op de term 'academische vrijheid'. Volgens de Academic Freedom Index (AFI) is het met die vrijheid in België niet zo slecht gesteld als de media de voorbije weken deden uitschijnen.

Academic Freedom Index

De AFI is onderdeel van het Zweedse V-Dem-project dat de wereldwijde democratie op verschillende vlakken wil evalueren. Met de AFI houdt het project voor 179 landen bij hoe het daar gesteld is met de academische vrijheid. Wat blijkt? België staat met een score van 0,95 op plaats drie van de wereld. Nederland daarentegen scoort met 0,76 dan weer het laagst van de westelijke EU-landen.

Een historische duik in de index leert ons dat die lage score in Nederland geen plots verschijnsel is. De neerwaartse trend werd al in 2020 ingezet. Tot dat jaar haalden onze noorderburen steevast scores om en nabij 0,90. De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) trok

daarom vorig jaar aan de alarmbel met een rapport.

Het rapport is stellig: de academische vrijheid staat onder druk in Nederland. De KNAW deed een oproep aan de overheid en politieke partijen, maar ook aan de onderzoeksinstellingen en de onderzoekers om de academische vrijheid mee te vrijwaren.

Voor een oplossing op lange termijn kijkt de Akademie dan weer naar een juridische verankering van de academische vrijheid.

Hoewel de AFI een pijnpunt blootlegt, moeten we dat cijfer wel stevig relativiseren, vindt jurist Peter Kwikkers. 'Die rankings laten de gevoelstemperatuur zien van een vrij willekeurige groep. Je moet niet op een decimaal verschil kijken. Als je door je ooghaan kijkt, zijn de verschillen tussen die eerste dertig landen maar klein.'

Kwikkers stond tussen 1982 en 1997 als stafjurist bij het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) mee aan de wieg van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Dit jaar bracht hij het boek *Uitzicht op Academische Vrijheid – een conceptueel recht* uit, waarin hij het concept analyseert en duidt en voorstellen uitwerkt om het te vrijwaren.

Volgens hem moet de index relativerend worden, omdat het een gevoelsenquête betreft: 'Ik vind dat Belgen zich altijd voorzichtiger en ronder uitdrukken dan Nederlanders. Wij zijn qua volksaard toch een stuk vierkanter en misschien ook

activistischer. Vlaamse media en praatprogramma's zijn veel journalistieker en genuanceerder. Het veiligheidsgevoel is volgens mij waarom de score in Nederland een stuk lager uitpakt.'

Israël en Palestina

Daan Oostveen, docent Filosofie en Religie aan de Universiteit voor Humanistiek, gelooft net als Kwikkers dat de sterke tegenstrijdige opinies in Nederland de campusintegriteit schaden. Vorig jaar schreef hij in het boek *How to Develop Free Speech on Campus* een hoofdstuk over de academische vrijheid in Nederland.

Die tegenstrijdige opinies zijn volgens Oostveen de laatste jaren vooral zichtbaar in het debat over Israël en Palestina. 'Die spanning is in Nederland zeer aanwezig. Daar heb je hele goede stemmen aan de verschillende kanten van het debat, maar dat zorgt ervoor dat de *clash* gewoon veel groter is dan elders, zo ook de *fallout*', verduidelijkt hij.

Oostveen haalt aan dat de bezuinigingen van het vorige kabinet een belangrijke rol spelen. 'Huidig premier Rob Jetten heeft gezegd dat die worden teruggedraaid, maar de nieuwe Kamer heeft op dit moment gewoon de begroting van vorig jaar overgenomen. De bezuinigingen van het kabinet Schoof blijven dus gewoon gelden. Dat laat zien dat het hoger onderwijs in België toch beter beschermd is dan in Nederland.'

Nog een belangrijke reden voor het verschil is volgens Oostveen dat er in België veel meer onderzoeksfinanciering is binnen de instellingen zelf. 'In Nederland is gekozen voor een puur competitief model. Bij ons ervaart iedereen die een onderzoeksagenda wil opzetten druk om naar het NWO (*de nationale Ne-*

derlandse wetenschapsfinancier, red.) te stappen', zegt hij.

'In België heb je naast het FWO (*de Vlaamse variant van het NWO, red.*) nog steeds interne PhD-financiering en zijn er nog BOF-professoren (Bijzonder Onderzoeksfonds). Dat zorgt ervoor dat universiteiten zelf hun onderzoeksagenda kunnen bepalen', gaat hij verder.

Vrijheid van meningsuiting

De vraag stelt zich vaak wat die academische vrijheid precies inhoudt. 'Het zou moeten betekenen dat iedereen binnen de academische gemeenschap in staat moet zijn om te onderzoeken wat hij of zij vindt dat er onderzocht moet worden', zegt Oostveen. 'Academische vrijheid betekent niet dat elke academicus zich moet kunnen uitspreken over eender welk thema in de samenleving.'

Daarmee raakt Oostveen aan een veelvoorkomende verwarring in debatten: het verschil tussen academische vrijheid en de vrijheid van meningsuiting. 'Bepaalde academici spreken zich uit over thema's die niks te maken hebben met hun vakgebied. Dan kan je zeggen: "Dat moet kunnen", maar dat valt dan onder vrijheid van meningsuiting.'

'Academische vrijheid is het enige recht dat meer plichten omvat dan rechten'

— Peter Kwikkers, jurist

Kwikkers hanteert een gelijkaardige definitie. 'De vrijheid van meningsuiting is een grondwettelijk recht, *tout court*. Academische vrijheid daarentegen is misschien wel het enige recht dat meer plichten omvat dan rechten', verduidelijkt hij. 'Je kan niet zomaar wat opschrijven. Je moet het op een academische, wetenschappelijk

verantwoorde manier onderbouwen', zegt Kwikkers.

'Je kunt ook beweren dat de aarde plat is. Dat valt onder vrijheid van meningsuiting. Maar als je dan beroep zou willen doen op academische vrijheid, ontstaat natuurlijk een schaterlachen', gaat hij verder. 'De academische vrijheid beschermt dus geen simpele mening, maar wel een academisch onderbouwde generatie van feiten.'

Oostveen kijkt toch kritisch naar het rapport van de KNAW en de Academic Freedom Index. 'Maar niettemin zou het wel een *wake-up call* moeten zijn voor Nederland, dat zo'n rapport verschijnt', zegt hij.

'Je kunt beweren dat de aarde plat is. Dat valt onder vrijheid van meningsuiting'

— Peter Kwikkers, jurist

Kwikkers nuanceert: 'Dat Nederland even hoog scoort als Albanië, maar negen decimalen hoger dan het Verenigd Koninkrijk en zeven lager dan Suriname, dat is moeilijk te geloven. Maar indexen simuleren trends. Op wereldschaal wordt op die manier wel een neergang in academische vrijheid gesignaleerd.' Die zorg deelt hij. ☹

Van het labo naar de markt: de industriële samenwerkingen van de KUL

Het European Patent Office zet KU Leuven dit jaar opnieuw op de tweede plaats in een Europese ranking voor patentaanvragen. De universiteit werkt dan ook opvallend veel samen met de industrie. Hoe zien die samenwerkingen eruit, en wat zijn de risico's? **ROBBE SAMMELS, SERVAAS VERHELST, PIETER-JAN BOSSUYT**

Met 77 miljoen euro aan contractonderzoek in 2025 versterkt de KU Leuven haar positie als innovatiemotor. De universiteit bevestigde dan ook haar tweede plaats in een recent gepubliceerde Europese ranking voor octrooiaanvragen van het European Patent Office.

Maar die zilveren medaille heeft misschien ook een keerzijde. 'Zelfs als we allemaal een "epistemische engel" zouden zijn, dan nog zouden we een vertekening krijgen van het onderzoekslandschap', stelt wetenschapsfilosoof Andreas De Block (KU Leuven).

Besparingen

Traditioneel worden de geldstromen naar onderzoek opgedeeld in vier categorieën: de basisfinanciering van de overheid, competitieve subsidies zoals het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), internationale middelen vanuit de EU en private middelen vanuit de industrie.

Nu op onderzoeksfinanciering bespaard wordt, ziet de universiteit de industriële sponsors graag komen. 'Dat varieert van een uur advies geven aan een bedrijf tot meerjarige samenwerkingen', zegt Paul Van Dun, algemeen directeur van KU Leuven Research and Development (LRD).

In de categorie van langdurige samenwerkingen bevindt zich een belangrijk financieringskanaal: leerstoelen. Daarbij gaat de schenker, vaak een bedrijf, het engagement aan om minimaal drie jaar lang een onderzoekslijn te financieren. Dat komt al snel neer op 70.000 euro per jaar. Na een actieve wervingscampagne in het kader van zeshonderd jaar KU Leuven is het aantal actieve leerstoelen aan de universiteit vorig jaar gestegen van 86 naar 95.

Contractmachine

Vandaag sturen meer dan veertig mandaathouders bij het Industrieel Onderzoeksfonds het traject van fundamenteel onderzoek naar de markt aan. Achter de schermen van de universiteit draait een enorme contractmachine: elke dag worden er gemiddeld bijna negen nieuwe samenwerkingen bezegeld.

Dat is geld dat de universiteit goed kan gebruiken. 'Aangezien de financiering voor fundamenteel onderzoek relatief beperkt is, vormen samenwerkingen met

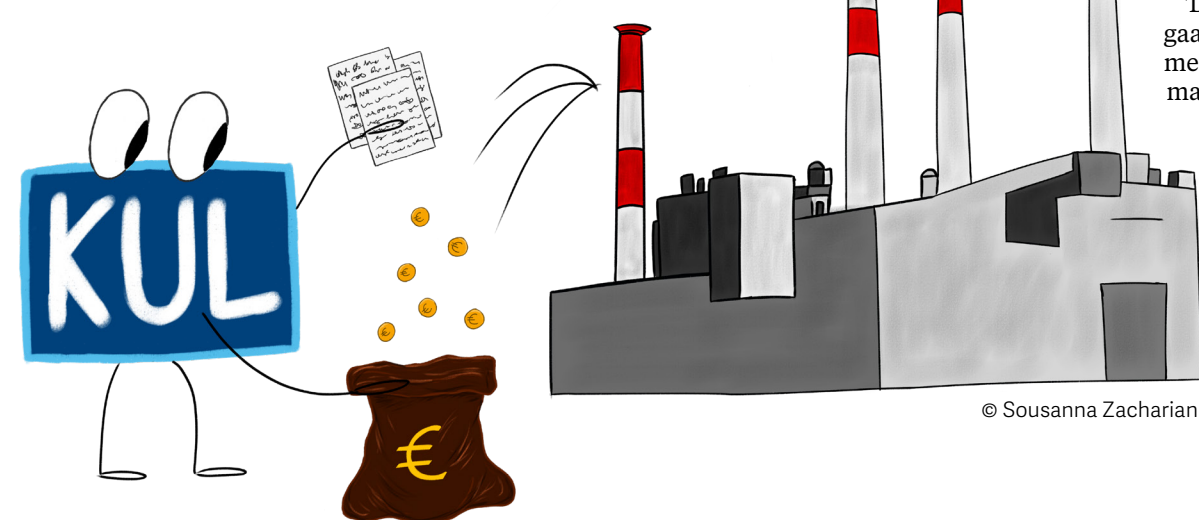
de industrie – al dan niet via overheidskanalen – vaak een belangrijke aanvullende bron van middelen', aldus Karin Thevissen, industrieel onderzoeksmanager aan de KU Leuven. 'Dat maakt het mogelijk om wetenschappelijk personeel, zoals technici en onderzoekers, op langere termijn te kunnen blijven betalen.'

'De facto kan een kmo een voltijdse onderzoeker in huis halen voor een fractie van de normale loonkost. Kun je je dat voorstellen?'

— Andreas De Block, wetenschapsfilosoof (KU Leuven)

'Bij beperkte middelen kan het voorkomen dat onderzoekers ook projecten opnemen die minder nauw aansluiten bij hun eigen onderzoeksinteresses, maar wel financiering genereren', zegt Thevissen. 'Denk bijvoorbeeld aan *fee-for-service* contracten, waarbij de industrie de universiteit vergoedt voor het uitvoeren van specifieke analyses.'

'Die activiteiten worden doorgaans kostendekkend uitgevoerd, met een beperkte marge. Op die manier kan een onderzoeksgroep aanvullende middelen genereren ter ondersteuning van meer fundamenteel en onderzoeksgedreven werk.'

© Sousanna Zacharian

Forking paths

Dat het geld nodig is, betekent voor wetenschapsfilosoof Andreas De Block niet dat we samenwerkingen zonder meer moeten toelijken. 'Een van de belangrijkste risico's is dat de universiteit een goedkope onderzoeksafdeling wordt voor bedrijven. De facto is zaken laten ontwikkelen door universiteiten redelijk goedkoop voor bedrijven.'

'Dat geldt trouwens ook voor Vlaamse onderzoeksprogramma's zoals Baekeland of VLAIO: als je concreet kijkt naar de werkelijke bijdrage die van de industrie gevraagd wordt, valt dat behoorlijk mee. De facto kan een kmo (een bedrijf tot 250 werknemers, red.) een voltijdse onderzoeker in huis halen voor een fractie van de normale loonkost. Kun je je dat voorstellen?'

De KU Leuven laat er geen twijfel over bestaan dat gesponsord onderzoek in alle onafhankelijkheid gebeurt. De Block nuanceert: 'Zelfs als alle betrokken onderzoekers volkomen eerlijk te werk gaan, kan het eindresultaat toch vertekend zijn. Dat komt doordat bedrijven niet zozeer individuele wetenschappers corrumpen, maar selectief verder investeren in labo's die resultaten opleveren die commercieel interessant zijn.'

'Wat niet-wetenschappers vaak onderschatten, is hoeveel schijnbaar onschuldige keuzes een onderzoeker tijdens een studie maakt: welke datapunten behandelen je als uitschieters? Welke uitkomstmaat kies je? Over welke tijdsperiode meet je het effect? De statisticus spreekt van een *garden of forking paths*: bij elke beslissing vertakt het pad, en

elke vertakking kan het eindresultaat beïnvloeden, ook zonder dat de onderzoeker dat bewust nastreeft.'

'Niets voor ons'

Wat ooit vooral een fenomeen was binnen de exacte en biomedische wetenschappen, breidt zich vandaag uit naar de humane disciplines. Professor Geert Brône, vicedecaan onderzoeksbeleid van de faculteit Letteren, schetst die transformatie. 'Vroeger werd het weggewuifd: "Dat is niets voor de faculteit Letteren." Maar vandaag de dag zie je steeds meer onderzoeksgroepen die een traject ernaartoe hebben uitgetekend. Toch wordt het financiële valorisatiepotentieel bij ons nog vaak onderschat.'

De vorming van de Associatie KU Leuven in 2002 zit er ook voor iets tussen. 'Historisch gezien was er een duidelijke breuklijn tussen de universiteiten en hogescholen: terwijl de universiteiten zich bezighielden met fundamenteel onderzoek, deden de hogescholen eerder toegepast onderzoek', zegt Brône. Die grens is nu vervaagd.

Pionier

'KU Leuven is een van de universiteiten die wereldwijd al het langste inzet op het tot maatschappelijk nut brengen van onderzoeksresultaten, oftewel valorisatie', vertelt van Dun. 'Eeuwenlang heerste het idee dat universiteiten slechts twee taken hadden: onderwijs en onderzoek.'

'Toen LRD werd opgericht in 1972, was dat nog de periode waar "Wetenschap" met een grote W zuiver gehouden moest worden', zegt Van Dun. 'Maar een aantal beleidsma-

kers aan de universiteit heeft in die periode gezien welke symbiose er kan zijn tussen bedrijven en onderzoek.'

Hoewel het pas in de jaren negentig een wettelijke plicht werd om onderzoeksresultaten maatschappelijk te laten renderen, deed Leuven dat al decennialang spontaan. Die voorsprong verklaart volgens Van Dun mee de huidige internationale topositie van de universiteit.

Een van de drijvende krachten erachter was Pieter De Somer, toenmalig rector van de KU Leuven. 'Hij heeft toen een *spin-off avant la lettre* opgericht, die is uitgegroeid tot de vaccinfabriek van GSK in België. Dat een gerespecteerde wetenschapper met zijn charisma die stap succesvol zette, druppelde natuurlijk door in de universiteit', aldus van Dun.

Innovatiemotor

Ook Vlaanderen doet zijn duit in het zakje. 'Via het Vlaamse Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) investeert de Vlaamse overheid al meer dan twintig jaar gericht in innovatie en in de professionalisering van translationeel onderzoekmanagement aan universiteiten', stelt Thevissen.

Maar Van Dun benadrukt dat valorisatie breder gaat dan louter winstbejag. 'Er hoeft niet altijd cash tegenover te staan', legt hij uit. 'Als je kijkt hoeveel samenwerkingen en projecten wij hebben met vzw's, NGO's, de zorgsector, de strijd tegen armoede: ook dat is valorisatie.' ☺

Windows is dominant bij studenten, en daar wil Apple iets aan doen

Al jarenlang is de studentenmarkt hét domein voor Windows. Ook Chromebooks doen het er goed. Met de **MacBook Neo** waagt ook Apple zich op die markt. Kan de techgigant met dit model de student overtuigen? Eef Pannekoek

Je onafscheidelijke maatje. MacBook Neo gaat altijd met je mee, van 's morgens vroeg tijdens je eerste college tot 's avonds laat.' Het is duidelijk: met haar nieuwste model in de MacBook-reeks wil Apple de studenten direct aanspreken. 'Macbook Neo is je ideale studiemaatje als je voor je eindexamen aan het leren bent', leest de promotekst op haar website.

En dat is nieuw. In deze prijsklasse was Apple – tot ze haar MacBook Neo lanceerde – niet te vinden: hij kost slechts 699 euro. Als je student bent, gaat daar met onderwijskorting nog eens honderd euro af. Om hun nieuwe product bij deze doelgroep te krijgen, zette het bedrijf voor het eerst in op reclame via Instagram en TikTok. In ongewoon laagdrempelige video's wordt ludiek uitgelegd wat je er wel niet mee kan doen. Met MacBook Neo richt Apple zich zo voor het eerst met een product exclusief op studenten.

Want voor die doelgroep had Apple nog geen goed instapmodel. In prijs-kwaliteitsverhouding was Chromebook altijd de meest interessante optie voor studenten,

zegt Jorn Lelong, technologiejournalist bij *De Morgen*. Apple kon nooit met die prijs concurreren, tot nu. 'Apple spreekt sowieso al een brede groep aan, kijk maar naar de populariteit van de iPhone onder jongeren. Nu hoopt het ook in de laptopmarkt voor jongeren terrein te winnen door een instapmodel onder de zeshonderd euro te lanceren.'

Toch breidt het bedrijf nu uit naar de studentenmarkt: 'Als ze een MacBook kunnen verkopen aan jonge mensen, en dat slaat aan, is het mogelijk dat ze een hele generatie jarenlang aan hun merk kunnen koppelen.' Want Apple heeft nog wel wat onontgonnen potentieel bij studenten.

Windows-dominantie

Een minderheid van de studenten gebruikt een Apple-computer, blijkt uit cijfers die *Veto* opvroeg bij de KU Leuven. Op basis van de inloggegevens op Toledo gebruikt 32,6 procent van de studenten macOS als besturingssysteem. 65,5% gebruikt een laptop die werkt op het Windows-besturings-

'MacBook Neo kan studenten overtuigen. Als je in deze prijscategorie zit, is dit model zeker een interessante speler'

— Dirk Spielman, professor kwantitatieve methodologie (KU Leuven)

systeem. Linux hinkt met een kleine 2% achterop bij studenten aan de universiteit.

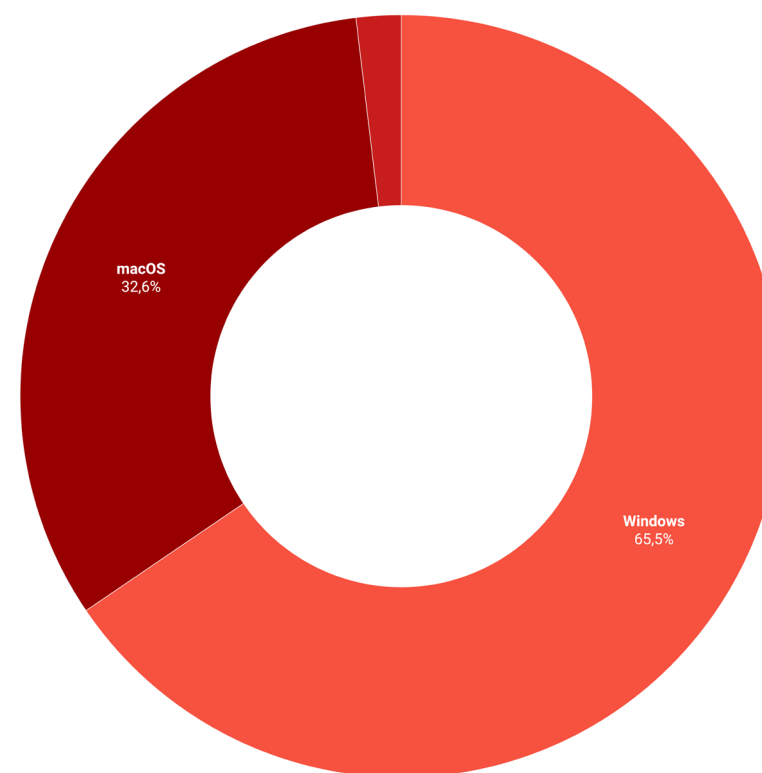
Windows is momenteel de dominante speler, ook aan de KU Leuven. Maar dit model zou wel eens aan die dominantie kunnen knagen, zegt Dirk Spielman, professor kwantitatieve methodologie aan de KU Leuven. 'Ik denk dat de MacBook Neo een verschil kan maken. Die kan studenten overtuigen. Als je in deze prijscategorie zit, is dit model zeker een interessante speler.'

En zeker in vergelijking met Chrome-

Dit besturingssysteem gebruiken studenten aan KU Leuven

Op basis van de inloggegevens op Toledo: het besturingssysteem dat studenten aan de KU Leuven gebruiken op hun computer, uitgedrukt in percentages.

■ Windows ■ macOS ■ Linux

books is de MacBook Neo een goede keuze, vindt Spielman. Chromebooks zijn laptops die draaien op ChromeOS, waarop heel wat apps niet of moeilijk te installeren zijn, en die vooral goed doen in een lager prijssegment. 'Ik kan me voorstellen dat om met heel zware datasets of berekeningen te werken dit model misschien niet volstaat, maar voor mijn studenten – en de programma's die zij draaien zijn toch ook niet triviaal – lijkt MacBook Neo me meer dan toereikend.'

'Vroeger waren de designs van Apple-toestellen echt een verademing. Vandaag zie je dat verschil veel minder hard'

— Dirk Spielman, professor kwantitatieve methodologie (KU Leuven)

Bovendien hebben MacBooks de reputatie om lang mee te gaan, haalt Spielman aan. 'Als je een laptop wil die draait op Windows en even lang meegaat, zit je al sneller in een hogere prijscategorie. Als Macbook Neo het even lang uitzingt als haar premium voorgangers, is dat een argument om toch voor een Mac te gaan.'

Toch blijven er nadelen aan macOS plakken. De keuze van het toestel hangt niet louter af van de prijs. Zo blijft het een bestu-

ringssysteem dat meer gesloten werkt. De opties om je laptop sterk te personaliseren zijn kleiner. Philip Dutré, professor Computerwetenschappen aan de KU Leuven, benadrukt dat men meer kan met Windows. 'Het systeem van Apple is een gesloten systeem, terwijl dat van Windows meer flexibel en aanpasbaar is', zegt hij.

Vanuit technisch perspectief is Windows volgens hem ook krachtiger, zeker voor programmeurs en studenten Informatica. Maar op gebruikersniveau acht Dutré die verschillen minder van belang: 'Het draait eerder om de vraag: ben ik een Windows-gebruiker of een Apple-gebruiker? Het is een kwestie van het je eigen maken. Iedereen vindt andere dingen fijner.'

De kloof dicht

Desondanks worden die verschillen tussen Apple en Windows steeds kleiner. Apple profileerde zich in haar vijftigjarig bestaan altijd graag als het merk voor creatievelingen en andersdenkenden. Oprichter Steve Jobs zette het merk in 1997 terug op de kaart met de slogan *'Think Different'*. Die gebruikt het Amerikaanse bedrijf nog steeds.

In de jaren negentig – kort nadat Windows voor het eerst uitgerold werd – was de discussie rond Apple en Windows er ook al. Toen werd Apple al gezien als iets heel speciaal, iets voor grafische designers en mensen die hielden van mooi ontworpen

interfaces', zegt Dutré. Maar het idee dat de MacBook slechts een toestel is waar de creatieve mens naar grijpt, is volgens Spielman ondertussen weggedeedsterd.

Het exclusieve imago brokkelt af, doordat dat sterke onderscheid volgens hem grotendeels is verdwenen: laptops lijken vandaag visueel en functioneel steeds meer op elkaar, zegt hij. 'Als je ver genoeg teruggaat, waren Windows-apparaten naar mijn smaak – en ik denk dat ik daarin niet alleen sta – bijzonder lelijk. De designs van de Apple-toestellen waren toen echt een verademing. Maar vandaag zie je dat verschil veel minder hard.'

'Het draait eerder om de vraag: ben ik een Windows-gebruiker of een Apple-gebruiker?'

— Philip Dutré, professor Computerwetenschappen (KU Leuven)

Voor studenten vindt hij macOS en Windows evenwaardig. 'Voor softwareontwikkelaars vind ik die Macomgeving wat beter geïntegreerd, maar ik ben zelf even grote fan van macOS als van een Windowsomgeving. Ik verwelkom dat het wat meer gebruikt wordt', zegt Spielman. 'Daarnaast heeft MacBook Neo een volwaardig besturingssysteem, dat vind ik een groot verschil met Chromebooks.'

Strategische zet

Of Apple met de lancering van MacBook Neo haar premiumstatus zal verliezen, lijkt onwaarschijnlijk. De studentenmarkt overerven is belangrijker. Ook Lelong ziet daar geen gevaar schuilen. Integendeel, zegt hij. 'Het merk kan tegelijk een breder publiek aanspreken én zijn positie in het hogere segment behouden, op voorwaarde dat het zijn gekende gebruiksgemak en kwaliteit ook aan die lagere prijs levert.'

Door prijsbarrières te verlagen en tegelijk te blijven inzetten op gebruikservaring, wil het bedrijf zich als een geloofwaardig alternatief voor Windows profileren. 'De MacBook Neo zal het laptopsegment op instapniveau hervormen, vooral in het onderwijs, waar Chromebooks de afgelopen jaren hebben gedomineerd', klinkt het euforisch in de persberichten die Apple uitstuurt.

Zal de introductie van MacBook Neo ervoor zorgen dat er volgend jaar heel wat meer MacBooks te spotten zijn in de aula's? Spielman denkt van wel: 'Het ziet er een aantrekkelijk toestelletje uit. Ik ben benieuwd.' ☺

© Lien Forier

Humor moet je koesteren: 'Een grap is niet voor de eeuwigheid gemaakt'

Tijdens de meest recente editie van Erfgoeddag stond humor centraal. Behoort de droge dijenkletser, de sarcastische opmerking of de interne gezinsgrap tot immaterieel erfgoed? Volgens experts wel: 'Humor zegt heel veel over de tijdgeest.' GUILLAUME BEAUPREZ

Op zondag 26 april vond in Vlaanderen en Brussel naar jaarlijkse gewoonte een nieuwe editie van Erfgoeddag plaats. Onder die noemer vinden er die dag doorheen het land enkele interessante activiteiten plaats. Zoals gewoonlijk koos de organisatie opnieuw voor een centraal thema. Stond dit jaar op het programma: humor.

De link tussen erfgoed en humor is voor velen waarschijnlijk minder snel gelegd, maar volgens Thomas Winters, AI-onderzoeker aan de KU Leuven, is humor een fundamenteel en tegelijkertijd sterk onder-

gewaardeerd stuk van ons cultureel erfgoed. 'Hoewel er van iedereen verwacht wordt een gevoel voor humor te hebben, krijgen we er op school vreemd genoeg nooit les in.'

Wat humor voor hem vooral fascinerend maakt als historisch document, is de vluchtigheid ervan: 'Moppen van de oude Grieken vinden we vandaag zelden nog grappig, simpelweg omdat we de specifieke culturele context en achtergrond missen. Juist daarom zijn grappen uit het verleden de ideale getuigen: ze vertellen ons haarfijn wat een samenleving dacht, wat absoluut taboe was, en welke normen de tijdgeest domineerden.'

KADOC-expert erfgoededucatie en publieksmedewerker Roeland Hermans benadrukt deze tijdgebondenheid. 'Humor is niet voor de eeuwigheid gemaakt; wat in de negentiende eeuw grappig was, is dat vandaag niet meer per se', vertelt hij.

'Humor staat niet onder druk, we worden ons gewoon veel bewuster van de veranderlijkheid ervan'

— Roeland Hermans (KADOC)

'Grappen sluipen vaak ons alledaagse taalgebruik binnen via de media. Denk aan memorabele quotes uit reeksen als *F.C. De Kampioenen* of *Het Eiland*, die fungeren als pasmunt in een gesprek, totdat nieuwe generaties de referentie niet meer begrijpen en de grap zijn betekenis verliest.'

Bindmiddel van de samenleving

Hoewel humor tastbare sporen achterlaat (denk maar aan spotprenten of moppenboeken), schuilt de ware erfgoedwaarde in het immateriële karakter. Bert Oben, hoofddocent Taalkunde aan de KU Leuven, beschouwt humor in de eerste plaats als een sociaal en cognitief instinct: 'We maken voortdurend een inschatting in onze dagelijkse omgang met elkaar: tegen wie kan ik wat zeggen op welke manier?'

'We maken voortdurend een inschatting in onze dagelijkse omgang met elkaar: tegen wie kan ik wat zeggen op welke manier?'

— Bert Oben (KU Leuven)

'In de linguïstiek spreken we vaak van de *benign violation theory*', gaat Bert Oben verder: 'Humor is een goedaardige schending van een norm of verwachtingspatroon. De situatie moet veilig of onschuldig genoeg zijn opdat we het absurde of grensoverschrijdende kunnen waarderden. Die gedeelde waardering smeedt een krachtige sociale band. Humor is op die manier het perfecte middel om te tonen tot welke groep je behoort, maar tegelijk kan het buitenstaanders uitsluiten.'

Hermans ziet dit zelfs op het kleinste niveau: 'Een kerngezin dat lacht om een verkeerd uitgesproken woord van een kind, hanteert een code die een "buitenstaander", zoals een nieuwe schoonzoon, initieel volstrekt niet zal begrijpen.'

Maatschappelijke druk

In tijden van verhitte debatten rond woke en *cancel culture* lijkt de grap steeds vaker onder vuur te liggen. De experts nuanceren die stelling stellig. Oben gelooft niet dat humor wezenlijk bedreigd wordt: 'Je zit natuurlijk met een verwachtingspatroon, en je moet steeds een balans vinden. Het cruciale onderdeel zit in het feit dat geslaagde humor een vorm van aanvoelen is.'

Zelfs onder zwaar onderdrukkende, orthodox-religieuze of autoritaire regimes vindt humor altijd een uitweg als noodzaak: 'Er zijn in zo'n kringen vaak strenge regels over waar je wel en niet mee kan lachen, maar vanuit onze psychologie hebben we nood aan die ontlasting', zegt Oben.

Het documentatie- en onderzoekscentrum KADOC ging op Erfgoeddag actief in dialoog met deze verschuivende grenzen. Zij vertonen fragmenten uit een reeks historische koloniale missiefilms waarin humor oorspronkelijk een educatieve en moraliserende functie diende, maar die we vandaag lezen als doordrenkt met koloniale, racistische, seksistische en paternalistische ondertonen.

In plaats van deze beelden simpelweg te projecteren of te *cancelen*, laat KADOC kunstenaars met dit historisch materiaal aan de slag gaan om hedendaagse tegenwichten en perspectieven te bieden. 'Humor staat niet onder druk, we worden ons gewoon veel bewuster van de veranderlijkheid ervan', besluit Hermans. 'Door de lens van de humor begrijpen we beter hoe identiteiten zich vormen en machtsverhoudingen verschuiven.'

Bert Oben: 'Humor is een goedaardige schending van een norm of verwachtingspatroon.'

© Tom Kox

Thomas Winters: 'Humor is simpelweg "sociale punctuatie": giechels en lachjes om te tonen dat we elkaar begrijpen, dat we vrienden zijn.'

© Sabine Mosman

Computers

Hoe gelaagd dit ogenschijnlijk simpele menselijke fenomeen is, ontdek je pas echt wanneer je het aan een machine probeert uit te leggen. Winters beschrijft humor in de artificiële intelligentie als een *AI-complete problem*. 'Om één simpele woordspeling te begrijpen, moet een AI niet alleen briljant zijn in taal, maar ook beschikken over gigantische hoeveelheden wereldkennis, cultuur en redeneervermogen.'

'We zoeken onbewust naar partners met een gelijkaardige humor als bewijs van intellect en een gedeeld wereldbeeld.'

— Thomas Winters (KU Leuven)

Humor rust vaak op 'incongruentieresolutie', gaat Winters verder: 'Een setup wekt een bepaalde verwachting, bijvoorbeeld: "de dreiging van een tijger in de bosjes" en de punchline of ontknoping rukt dat beeld plots uit de context, wanneer het maar een onschuldig konijntje blijkt te zijn. Het brein moet plots op zoek naar een nieuwe interpretatie om dat raadsel razendsnel op te lossen, en de resulterende opluchting wekt onze lach op.'

Hoewel AI steeds spitsvondiger wordt, stelt Winters dat zo'n 90 procent van wat we dagelijks als humor bestempelen, eigenlijk helemaal geen strakke moppen zijn. 'Het is

simpelweg "sociale punctuatie": giechels en lachjes om te tonen dat we elkaar begrijpen, dat we vrienden zijn en er geen dreiging is. Dat warme, rommelige en uiterst menselijke cafégevoel laat zich niet zomaar in nulletjes en eentjes vangen. Dat maakt humor misschien wel de meest ongrijpbare, maar ook de meest levende vorm van erfgoed die we bezitten.'

Een evolutionair wapen

Waarom we als soort überhaupt lachen, blijft overigens deels een evolutionair mysterie. Volgens Winters speelde humor vermoedelijk een cruciale rol in onze natuurlijke selectie: 'We zoeken onbewust naar partners met een gelijkaardige humor als bewijs van intellect en een gedeeld wereldbeeld.'

Oben voegt daar de vaak aangehaalde "superioriteitstheorie" aan toe. 'Soms is lachen helemaal niet zo diepgaand', stelt hij. 'We schieten vaak simpelweg in de lach wanneer iemand over zijn eigen voeten struikelt, puur uit de geruststelling dat wij zelf niet de pineut of de "dommerik" zijn.'

Precies dat brede spectrum van scherp intellect tot banaal leedvermaak maakt humor tot een ongewone, maar verdedigbare status als erfgoed. 'Het daagt het klassieke idee van wat erfgoed is uit', besluit Hermans. 'Door niet uitsluitend op tastbare sporen of gebouwen te focussen, doorbreken we de verwachtingen van het publiek. Het toont aan dat ons verleden niet louter opgesloten ligt in erfgoeddepots, maar springlevend is.' 🐾

Roeland Hermans: 'Door de lens van humor begrijpen we beter hoe identiteiten zich vormen.'

© Sabine Mosman

Van subcultuur tot studentenmode: is *thriften* nog alternatief?

Wat ooit een teken was dat je een hippie was, is vandaag juist doorsnee. Gen Z koopt massaal tweedehandskledij, maar dat verandert ook het imago ervan. 'Tweedehandskledij heeft een nieuwe betekenis gekregen bij een breder publiek.' AMÉLIE BRAEM

© Femke Van Crombrugge

Doorheen de dag druppelen mensen af naar het Hogenheuvcollege op zoek naar een kledingstuk dat iemand anders niet meer nodig heeft. Het is dan ook daar dat het Green Office van de KU Leuven een heuse *clothing swap* organiseert. Tussen de rekken en stapels ingebrachte T-shirts, truien en broeken wordt duidelijk hoe vanzelfsprekend tweedehands is geworden.

'Tweedehands voelt nog een beetje alternatief, omdat sommigen denken dat het is voor mensen met minder geld of mensen die buiten de norm willen vallen', zegt een studente die er komt om te *swappen*. 'Tegevoelertijd is het ook een hele hype geworden.'

Het is al de tweede keer dat zo'n *swap* georganiseerd wordt. Studenten konden

kleding gratis inleveren en later nieuwe stukken uitkiezen. Toch is het evenement een symptoom van iets groters: tweedehandskledij is niet langer het domein van punks, hippies of kringloopfanaten.

Volwaardige pijler

Dat ziet ook Aurélie Van de Peer. Zij is modesocioloog en postdoctoraal onderzoeker aan de KU Leuven. 'Indien je je kleedt in tweedehandskledij, horen daar ideeën bij. Het is bijna een esthetiek op zichzelf.' Wat ooit een nichepraktijk was, is nu een volwaardige pijler in de mode.

'Voor sommigen is het inderdaad de norm geworden. Ze hebben er een principe van gemaakt om eerst tweedehandskledij te

kopen', bevestigt Catherine Powell-Warren, professor kunstwetenschappen aan de KU Leuven.

Toch hangt er bij sommigen nog een vooroordeel over tweedehandskledij. 'Ik denk dat er nog te veel kledingwinkels zijn die mensen trekken door mooie etalages', vindt een studente op de *Clothing Swap*. 'Sommige tweedehandswinkels zien er wat chaotisch en stoffig uit. Ze doen misschien ook wat minder hun best voor de etalage.' Maar tweedehandskledij is al langer niet meer exclusief alternatief.

Van noodzaak naar esthetiek

Hoewel *thriften* – het kopen van tweedehandsspullen – voor sommigen een recente

trend lijkt, is het concept verrassend oud. Na de Tweede Wereldoorlog werd er al massaal op Italiaanse markten heel goedkope kledij verkocht, die achtergelaten werd door Amerikaanse soldaten.

In de jaren zestig en zeventig veranderde dat: tweedehandswinkels werden een plek waar hippies, feministische collectieven en andere tegenbewegingen bewust voor kozen. Tweedehands werd een vorm van identiteit: zich afzetten tegen de mainstream.

Vandaag *thriften* mensen om verschillende redenen. Voor velen is het meestal een economische overweging: tweedehandskledij is nog altijd vaak goedkoper. Toch botst dat met het circulaire idee van *thriften*. 'Net omdat die tweedehandskledij zo goedkoop is, vormt het een soort uitnodiging om meer te gaan kopen. Het wordt natuurlijk minder duurzaam als je zoveel kledij koopt', aldus Van de Peer.

In *Vogue* bestempelde mode-historica Anne Hollander de tweedehandsbeweging al in 1975 als dé trend van de 20ste eeuw. En toch: we associëren tweedehandskledij niet meer met rommelmarkten of subculturen van weleer, maar eerder met Gen Z. Dat is geen toeval. Onderzoek door het marktonderzoeksbureau Ipsos toont aan dat Gen Z de grootste koper en verkoper is van tweedehandskledij. Meer nog: 73 procent kocht het jaar ervoor minstens één tweedehandsstuk.

Graphic tee

Ook *haute couture* grijpt vaak terug naar het verleden. Toen Y2K-mode in 2020 opnieuw populair werd, volgden de runways massaal. Dit seizoen duikt zelfs het jurksil-

houet uit de *roaring twenties* opnieuw op.

Dat zou het idee kunnen opwekken dat tweedehandskledij zelfs tot in de meest invloedrijke en elitaire modemerken binnendringt. Toch wil Van de Peer dat nuanceren. 'Dit is een de-kip-of-het-ei-verhaal: modemerken grijpen wel vaker terug naar het verleden. In het algemeen kan het wel zo zijn dat die esthetiek in opmars is, waardoor jongeren dus doelbewust op zoek gaan naar dat soort kledij in die berg.'

Ook op TikTok is deze trend te zien. #GraphicTee was bijvoorbeeld in maart de tweede meest populaire hashtag, observeerde *Vogue Business*. Met een wekelijkse stijging van maar liefst 39 procent. De *graphic tee* werd pas populair in de jaren zestig, toen het dankzij plastisol-inkt mogelijk werd om te bedrukken.

Toekomst

Ben je vaak bezig met tweedehandskledij, dan schrok je naar alle waarschijnlijkheid echter al wel van sommige prijzen. Dat komt deels doordat tweedehands en vintage vaak door elkaar worden gebruikt, hoewel ze elk naar een andere soort kledij verwijzen waar een ander prijskaartje bijhoort.

Vintage kledij is minstens twintig jaar oud, alle stukken ouder dan honderd jaar worden als antiek bestempeld. Daar geldt de regel: hoe ouder, hoe duurder. Tweedehandskledij, daarentegen, bestaat uit recente stukken die opnieuw verkocht worden.

Steeds meer collectieven zetten zich ook in op het verkopen van designerkledij. Ook merken die zich in eerste instantie op nieuwe kledij richten, zetten nu volop in op herverkoop. Zo richtte Essentiel Antwerp

een apart label op voor de *resale* van haar eigen stukken. 'Dit heeft ervoor gezorgd dat tweedehandskledij een nieuwe betekenis heeft gekregen bij een breder publiek', zegt Powell-Warren.

Voor sommigen is tweedehandskledij de norm geworden

Toch zijn er nog wel enkele obstakels. Het overwicht van *fast fashion* op ons consumptiepatroon blijft groot, zeker als het gaat om tweedehandskledij met draagsporen. Kleding lijkt in de winkel dan wel perfect, toch is dat maar tijdelijk: na enkele wasbeurten wordt duidelijk dat er wat schort aan de kwaliteit.

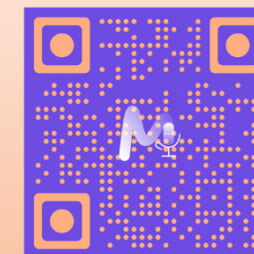
'Wanneer mensen bepaalde competenties meekrijgen, zoals wat naaiskills, dan kan je heel anders naar tweedehandskledij kijken en ga je meer potentieel erin zien. Dat is nu nog toekomstmuziek', besluit Van de Peer. ☺

Spreek in & Win
Spreek een voicenote in via de app en maak kans op een airfryer!

HOE MEEDOEN?

- Download de maarallee-app
- Volg de instagram maarallee_official
- Spreek een voicenote in
- Stuur een screenshot als bewijs via dm

NE VRA AG

Haar jeugdroom om ooit voor *De Ideale Wereld* te werken ging in vervulling, en sindsdien is **Birgit Aertgeerts** er niet meer weg te denken. 'In een sketch is alles zo overdreven, dat mensen blij zijn dat ze eens kunnen lachen met hun situatie.'

tekst Vic Stuer
Ella-Sofia Sneyers
beeld Nuria Florizoone

'In het middelbaar bedacht ik me: als ik later werk, wil ik daar lachende mensen kunnen zien'

Prinsessendromen heeft ze nog niet doorprikt, hoopt Birgit Aertgeerts. In de felroze of turquoise jurk van Prinses Prikkelbaar, een zelfverzonnen typetje uit *De Ideale Wereld*, laat ze kinderen nogal beduusd achter met haar opmerkingen en antwoorden. In een koffiebar aan de Leuvense Vaart is snel duidelijk dat de echte Birgit een veel warmere verschijning is, maar minstens even grappig als op ons beeldscherm.

Aan het Brusselse RITCS specialiseerde ze zich in scenarioschrijven, geïnspireerd door haar droom om ooit voor het satirische actualiteitsprogramma te werken. Sinds kort heeft ze ook haar eigen rubriek in *Man bijt Hond*, waarin ze test hoe onvervangbaar bepaalde jobs zijn – van ballerina tot burgemeester. En ook de filmwereld liet ze niet volledig achter haar liggen: de kortfilm *Upper*, waarvoor ze mee het scenario schreef, mocht in 2025 een Ensor in ontvangst nemen.

Onze eerste vraag blijkt meteen een misvatting van Wikipedia te zijn, en een interview is daarvoor de perfecte gelegenheid tot een rechtzetting: ze heeft namelijk nooit gewerkt op de online redactie van *De Ideale Wereld*. 'Daar was inderdaad een vacature voor, maar op mijn sollicitatie kwamen ze er al snel achter dat ik totaál niet gekwalificeerd was voor die job.' (*lacht*) Een klik met het programma was er wel, en sindsdien is de bal blijven rollen.

Eens deel van de redactie duurde het niet lang vooraleer ze de sketches niet alleen schreef, maar ook zelf op het scherm te zien was. Sinds vorig seizoen is ze ook een van de *sidekicks* naast Ella Leyers, en als Prinses Prikkelbaar schopte ze het afgelopen zomer zelfs tot op het podium van Pukkelpop.

Dan vragen ze opeens om zelf een aflevering te presenteren, omdat Ella Leyers ziek is.

Birgit Aertgeerts: 'Ja, dat was ... raar.

(*twijfelt*) Allez, op dat moment stond ik daar niet echt bij stil. "Iemand moet het doen, dus wil jij het doen?", klonk het. Pas daarna, als ik erover werd aangesproken, besefte ik dat mensen daar echt belang aan hechten. Ik denk dat ze dat op de redactie opzettelijk hebben *gedowngraded*, omdat ik anders te veel stress zou hebben.'

Hoe ontstaan typetjes als Prinses Prikkelbaar en de rebelse Milou?

'Dat wisselt. Meestal schrijven we gewoon een sketch die bij de actualiteit past, met de bedoeling die personages maar één keer te gebruiken. Als je dan merkt dat het typetje goed werkt, of dat die rol iemand echt goed ligt, komt er soms een tweede, derde, vierde keer. Soms denk je ook: "Oh, dit gaat echt twintig keer werken!", en blijft het toch maar bij één keer.'

'De prinses heb ik bedacht omdat ik graag zo'n jurk wou aandoen. Ik probeerde dan subtiel te doen alsof die rol hilarisch was, terwijl ik eigenlijk gewoon dat kleedje wilde aandoen.'

Had je vroeger een prinsessendroom?

'Niet echt, eigenlijk. De rol leek me gewoon keitof. Op een dag werd ik wakker en wilde ik graag een prinsessenkleed aandoen.'

Hoe voelde het om als prinses de burch van Pukkelpop te betreden?

'Dat was wel heel spannend, omdat ik niet wist of het publiek dat leuk zou vinden. Je hebt typetjes bij *De Ideale Wereld* die vaker terugkomen. Sociaal Incapabele Michiel, de zatte wijven, de drillrappers: die kent iedereen. De prinses was enkel in zappmomenten aan het begin van de show te zien, niet in langere sketches.'

'Onverwacht ging dat eigenlijk keigoed: ik dacht dat die tent voor een derde gevuld zou zijn, en ineens stond die helemaal vol.

Het is goed dat ik dat niet heb gezien voor ik opging, want ik stond daar echt te trillen.'

Je denkt niet dat je prinsessendromen kapot hebt gemaakt?

'Als er kindjes voor de opnames van Prinses Prikkelbaar kwamen, dacht ik soms: "Oei, wat moeten die ouders wel niet denken?" Maar toch kwamen hun kinderen elke keer terug. Ik verzekerde hen wel de hele tijd dat het allemaal niet echt is: "Jullie zijn superlief! Jullie doen dat keigoed! Ik meen dat allemaal niet, hé." Er zijn dus geen kinderen gekwetst geweest tijdens het maken van de sketches. Tot nu toe.' (*lacht*)

Hoe is het om dagelijks tegen de klok te werken om je items af te krijgen?

'Dat is niet altijd makkelijk, maar dat helpt mij net. Ik ben helemaal geen uitsteller. Sommige collega's zijn blij dat alles op een dag af móet zijn, omdat ze anders niks zouden doen. Elke dag is een nieuwe dag: bij wijze van spreken weet ik niet meer wat ik de vorige dag gemaakt heb. Als het dan eens iets minder is, maakt dat ook niet veel uit: de dag erna is het beter.'

Bio

- 25 jaar
- Woont in Leuven
- Studeerde Audiovisuele Kunsten aan het Royal Institute for Theatre, Cinema & Sound (RITCS), met een specialisatie in scenarioschrijven
- Ging meteen na haar studies aan de slag bij *De Ideale Wereld*, en is sinds 2025 ook te zien als *sidekick* in het programma
- Was host in de voetbalpodcast *Mid-Mid Meister*, ten tijde van het EK in 2024
- Schreef mee aan de kortfilm *Upper* (2024) van Lennert Madou, die bekroond werd met een Ensor

'Er zijn veel mensen die wél graag naar door AI-gegenereerde aardbeien- en bananenfilmpjes kijken op TikTok. Als mensen dat leuker vinden dan onze satire, zijn we eigenlijk al vervangen.'

Zijn er momenten dat de inspiratie opraakt?

'Op zich wel, maar we zijn met genoeg op de redactie. Als het een dag bij iemand niet lukt, moet iemand anders het maar doen. Inspiratie kan ook nooit echt óp zijn. Soms heb je gewoon eenvoudigere ideeën. Op de dagen dat je minder inspiratie hebt, moet je ook leren tevreden te zijn met een minder goed concept. En dan hopen dat iemand anders wel een beter idee heeft.' (lacht)

Wat zijn de typische bouwstenen voor een perfecte sketch?

'Goh, die zijn er eigenlijk niet, omdat iedereen heel verschillend werkt. Sommigen maken liever animaties, zoals Sociaal Incapabele Michiel, of *dubs*, zoals van *De Verhulstjes* of *Temptation Island*.'

Wat zou het prototype zijn van een Birgit-sketch?

'Dat is moeilijk te zeggen. Meestal wel iets met sport. Bij dialogen kunnen mijn ouders wel direct zeggen: "Dat is van Birgit." Ik vind het zelf veel moeilijker om het te beschrijven. Ik maak ook vaak dingen waar ik zelf niet in meespeel. Daardoor kun je niet altijd direct zien dat ik het was, maar ik vind dat niet erg. Ik vind het juist leuk om achter de schermen te werken.'

Hoe zie je de grens tussen scherpe humor en maatschappelijk gevoelige thema's?

'Op de redactie is er altijd ruimte voor discussie: als iemand iets niet ziet zitten, of iemand voelt zich niet zo goed bij een sketch, kan daarover gepraat worden. Het is altijd iemands volste recht om "nee" te zeggen, om welke reden dan ook.'

'We proberen echt het maatschappelijke te vatten. We willen altijd dat het kritiek is op mensen die beslissen hoe iets gaat. Staat er iets in het nieuws over het onderwijs, dan geven wij kritiek op het beleid – niet op leerkrachten. Zij zijn dan juist blij dat ze eens kunnen lachen met hun situatie, omdat in een sketch alles zo overdreven is.'

Je koos voor scenarioschrijven aan het RITCS omdat je altijd al voor *De Ideale Wereld* wilde werken. Van waar kwam die droom?

'Dat weet ik dus eigenlijk niet goed. In het middelbaar deed ik veel studentenjobs, onder meer als receptioniste van een dokterspraktijk. Die patiënten wilden altijd de dokter spreken – niet mij, en iedereen was daar altijd kwaad.'

'De week erna stond ik als animator op een speelplein, en al die kindjes waren superblij om mij te zien: "Bibi! Bibi!" Toen bedacht ik me: als ik later werk, wil ik daar lachende mensen kunnen zien.'

'Ik had nooit gedacht dat ik door de toelatingsproef voor het RITCS zou zijn. *Allez*, ik dacht dat die school iets voor creatieve mensen was, en zo zag ik mezelf niet: ik heb twee linkerhanden. Maar, verhalen schrijven kon ik wel. Creatief zijn met mijn geest gaat me beter af.' (lacht)

Had de prestatiedruk op het RITCS een grote impact op jouw studentenleven?

'Ja, eigenlijk wel, maar dat was ook wel mijn eigen schuld. *Allez*, ik nam dat wel héél serieus. Eigenlijk moest je niet echt hard studeren voor die vakken, maar ik deed dat wel. Ik ging naar alle lessen, moest alles weten en altijd de beste punten halen. Maar het is niet door een twintig op twintig voor filmgeschiedenis te halen, dat je dan goede films kunt maken. Dat hadden andere mensen beter door dan ik.'

'Je mag roepen en tieren en boos zijn, maar niet te veel zeuren. Zeuren heeft geen zin'

'Het RITCS heeft wel nog nooit uitgenodigd om als alumnus te komen spreken. (lacht) Wat ik doe, sluit ook niet zo nauw aan bij waar ik eigenlijk voor klaargestoomd ben: scenario's van langspeelfilms of boeken schrijven. Veel mensen daar zien mijn job niet als een ambitie van hen, en zullen maar één toekomst de goede vinden.'

'Als dat het dan niet wordt, heb je inderdaad het gevoel dat je de beste moet zijn om dat te kunnen. Voor mij zijn er nu gewoon nog zoveel andere dingen om te kunnen en om te leren, die je daar óf elders kunt leren.'

Je bent toch een beetje in die wereld blijven hangen. Je hebt meegeschreven aan een kortfilm, *Upper*, die een Ensor won. Hoe verschilt dat van je werk bij *De Ideale Wereld*?

'Wel hard. Dat was geen humor, en bij *De Ideale Wereld* schrijf ik enkel humor. Dat is dus helemaal anders. Het gaat ook veel trager: nu schrijf ik drie pagina's op een dag, en dat is het. Daar heb je twaalf pagina's in totaal, en daar doe je superlang over. Dat was ook samen met een regisseur. Dan moet je veel meer met elkaar afstemmen: wat wil hij maken en hoe kan ik daarin helpen?'

Was dat een droom die altijd is blijven hangen? Om ook nog zo'n project te doen?

'Goh, niet echt. Het is zeker niet zo dat ik niks anders meer wil doen, maar op dit moment is het gewoon zo druk dat ik daar niet echt tijd voor heb. Ik zou zeker ook nog langere producties willen maken, al hoeft dat niet per se een kortfilm te zijn. Maar voorlopig is het prima zoals het is.'

Je hebt nu ook je eigen rubriek bij *Man bijt Hond*. Vrees je zelf om ooit vervangen te worden door AI?

'Er zijn collega's die ik soms al eens betrap, of waarvan ik denk: ze hebben iets aan ChatGPT gevraagd. Meestal is het gewoon niet goed en haalt het de sketch niet. Voorlopig heb ik dus geen schrik, al weet ik niet hoelang dat nog gaat duren.'

'Bepaalde stappen in het productieproces waar we veel tijd in stoppen, kunnen nu blijkbaar in één klik gedaan worden. We vragen ons dan af: willen we dat eigenlijk wel? De teneur lijkt nu dat iedereen nog veel waarde hecht aan het feit dat er mensen schuilgaan achter het maakproces.'

'Maar er zijn ook veel mensen die wél graag naar door AI-gegenereerde aardbei-

en- en bananenfilmpjes kijken op TikTok, en die doen het beter dan onze sketches. Als mensen dat leuker vinden dan onze satire, zijn we eigenlijk al vervangen.'

Je praat vaak over je voorliefde voor het voetbal. Tijdens het Europees Kampioenschap van 2024 zat je daarover in een podcast. Hoe was dat?

'Bij *De Ideale Wereld* maakte ik al vaker sketches over voetbal. Mensen noemen dat soms "de belangrijkste bijzaak die er is", en ik vind het dan leuk om daar moppen over te maken en voetbal niet alleen maar serieus te benaderen. Ik mocht de hele tijd matches kijken, dus dat was echt keitof.'

Heb je een pronostiek voor het WK?

'Vorige keer had ik het dus juist, hé! Ik gokte op Spanje, en alle voetbalkenners zeiden overtuigd: "Dat zal wel niet." Ik was natuurlijk superfier dat ik het juist had. Ik heb het gevoel dat ik daar nog niet genoeg complimenten voor heb gekregen. Dus schrijf dat maar: in 2024 zei Birgit "Spanje." 'Maar ik leg de druk nu wel hoog voor mezelf. Waarschijnlijk gewoon niet Spanje. Ik moet er nog eens over nadenken.'

'Ik heb nog niet genoeg complimenten gekregen voor mijn juiste pronostiek bij het vorige EK. Dus schrijf dat maar: in 2024 zei Birgit "Spanje."'

Wat is er nog nodig voor een stap dichter richting de ideale wereld?

(denkt na) 'Ik denk dat iedereen gewoon, zoals K3 zegt, verdraagzaam moet zijn. Je moet gewoon luisteren naar elkaar, en niet altijd overal gedoe van maken. En niet zeuren! Of toch zo weinig mogelijk zeuren. Je mag roepen en tieren en boos zijn, maar niet te veel zeuren. Zeuren heeft geen zin.'

'Daar is ook een mooi liedje over van Annie M.G. Schmidt. Ik luister dat in de auto als ik aan het zeuren ben, en dan zeur ik niet meer. Maar waarschijnlijk heb ik het afgelopen uur juist héél veel gezeurd.' (lacht) ☺

Veto's Vriendenboekje

Wat was je grootste droom als kind?

'Ik wou danseres worden: ik hield van het podium. In *Wordt Vervangen* was dat wel moeilijk. Ik wou eigenlijk weer zo'n mooie jurk aandoen, zoals bij de prinses, maar ik kreeg geen titel. Misschien is dat de rode draad: ik wil gewoon leuke kleren aandoen. (lacht)

Wat zou je laatste avondmaal zijn?

'Ik denk kroketjes. Alle soorten kroketten: kaaskroketten, garnalkroketten, gewone aardappelskroketten ...'

Op welk dier lijk je het meest?

'Een schaap, misschien. Geen leeuw of zoiets: ik zou niet het allercoolste dier zijn, maar iets tussenin. Een schaapje vind ik wel tof. Graag bij de vrienden, wat buiten grazen, gewoon op het gemak.'

Wat zou je doen met een miljoen?

'Een huis kopen in Leunen, ergens aan het water. Dat is daar toch de prijs voor tegenwoordig. Maar er mag dan ook familie bij mij komen wonen.'

Sjarels Crypto

Wil je de oplossingen van vorige crypto's terugvinden? Neem een kijkje op ons online cryptoarchief!

A					1			2		
B		3		5				4		
C		6					7			
D			3		1	4				
E					5	7				
F		4	5							
G			7		7		8			
H		4					5			
I		8	6			2	4			

Opgaven

- A met al de aandacht op hem, gooit hij dan toch niet de bal
 B Welke kleur is gelinkt aan jouw stad? Ahh...
 C bezorgen van een saucijs van orgaanvlees
 D noedelpoetser
 E ik krijg heel wat uit een testament, ik ...
 F geplette paling aan een dakloze geven
 G gebak voor vee in de vorm van een parasitaire vogel
 H onderdaan trekt hard aan de vingers van de baas
 I kanopeddel maakt geluid waardoor de juf jullie ontdekt

win!

Veto mag twee vrijkaartjes voor Cinema ZED weggeven! Stuur het juiste middenwoord in voor zondag 26 april naar puzzel@veto.be en wie weet mag jij er eentje in ontvangst nemen!

De winnaars van de vorige puzzel zijn **Kobe Rombouts** en **Merit Camps**! Proficiat. Cinema ZED neemt verder contact op met jullie.

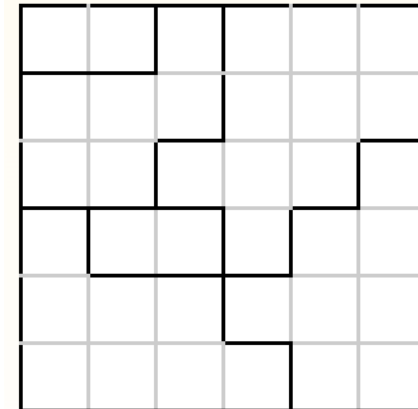
PUZZEL

Sudoku

1		8		2				4
9		6			3		8	5
	5		6		4			7
	1	5	3				2	
				5		8		
	2		1		7		5	9
		7			9		6	
3								4
	6	2	8		1	7		

Sterrengevecht

In elke regio, rij en kolom hoort exact een ster! Sterren mogen ook niet elkaar raken, zelfs niet diagonaal.

Gestapo Knallmuzik en een katerontbijt: het beste van de kiesweken

Niet elke cantus is dezelfde. En niet elke studentenactiviteit is even voorspelbaar. 'De Kringtip' geeft je elke maand het beste en het gekste mee dat studentenverenigingen en kringen organiseren. Deze keer: de leukste activiteiten die de kiesploegen voor jou in petto hebben. ELIAS FRET

Gestapo Knallmuzik bij kiesploeg Revolution

Ekonomika staat er elk jaar om bekend niet zomaar een kiesweek te organiseren. Maar deze keer gaan ze wel erg wild. Kiesploeg Revolution nodigt naast Gers Pardoel en De Romeo's de drie kerels van **Gestapo Knallmuzik** uit op het Ladeuzeplein tijdens haar kiesweek. Op welk moment precies werd nog niet bekendgemaakt, maar één ding is zeker: je moet er bij zijn. Wees al maar klaar om mee te zingen: 'Die abend auf die Dansvloer / Sie was so zat als einen Ganz / Sie spauwde alles ünder / Ich dacht dis ist mein Käns'

First Light Ontbijt bij kiesploeg Aurora

Woensdag 29 april, 8u30 – 10u00

De *aftermath* na een cantus kán onaangenaam zijn, maar hoeft dat niet per se te zijn. Dat hebben we te danken aan kiesploeg Aurora voor Medica: zij voorzien een **First Light Ontbijt**, om rustig wakker te worden 'na een gezellige cantus'. Zij voorzien gratis koffiekoeken, warme koffie en heerlijke chocolademelk. Jij moet enkel je kater meenemen. Dat lukt wel, toch?

Acteerworkshop bij kiesploeg Kilian Shakespeare

Woensdag 29 april, 12u – 16u

Dat kiesploeg Kilian Shakespeare door meer dan enkel een gelijkaardige voornaam van haar praeses en de beroemde schrijver verbonden voelt, is wel duidelijk. Op woensdag 29 april in de namiddag organiseert de kiesploeg voor Babylon een heuse acteerworkshop: in oefeningen van telkens een halfuurtje krijg je enkele broodnodige tips en technieken mee. Zodat iedereen zich kan inleven in het oeuvre van William Shakespeare? ☺

Wil je dat de origineelste activiteit van jouw faculteitskring of studentenvereniging hier ook tussenstaat? Stuur ze ons via kringtip@veto.be.

Horoscoop

© Amélie Braem

Steenbok (22/12 - 19/01)

Indien je al dat geld niet zou uitgeven in fakbars zou je ondertussen al miljonair zijn. Jammer dat dat nooit zal gebeuren.

Waterman (20/01 - 18/02)

De sterren zien dat je lijdt, maar achter de wolken wacht een aperol op een zonovergoten terras!

Vissen (19/02 - 20/03)

Streven naar een *summer body*, daar doe je niet meer aan mee in 2026. Niets houdt je dus tegen om een ijsje te halen. De sterren raden een hoorntje met twee bolletjes pistache aan.

Ram (21/03 - 19/04)

We hebben je toekomstig saldo bekeken en geven je deze gouden raad mee: de korsten bij de broodsnijder? Ze zijn gratis!

Stier (20/04 - 20/05)

De sterren raden een marathon aan: je kan toch al zo goed weglopen van je problemen.

Tweelingen (21/05 - 20/06)

Je bent aan het twijfelen tussen twee belangrijke keuzes. Uiteindelijk zal je toch voor de derde optie gaan: niets doen en hopen dat het zichzelf oplost.

Kreeft (21/06 - 22/07)

Je begint vol goede moed te studeren. Jammer genoeg is je concentratie nog korter dan je samenvatting op het einde van de dag.

Leeuw (23/07 - 22/08)

Deze week ontmoet je iemand van adel die verdacht veel lijkt op Harry Potter. Vraag hem of hij samen potten wil bakken.

Maagd (23/08 - 22/09)

Op zoek naar de liefde van je leven? Ga naar de koelafdeling van de Colruyt. Koel je verwachtingen daar maar af!

Weegschaal (23/09 - 22/10)

De sterren zeggen dat je professor het zou appreciëren, mocht je af en toe naar de les gaan. Hij mist je. Gelukkig voorzien de sterren een mooie reünie tijdens de herexamens.

Schorpioen (23/10 - 21/11)

Er zal iemand je frustreren deze week. Adem in en uit, deze persoon zal karma ondervinden. Een vogel zal op zijn/haar hoofd kakken.

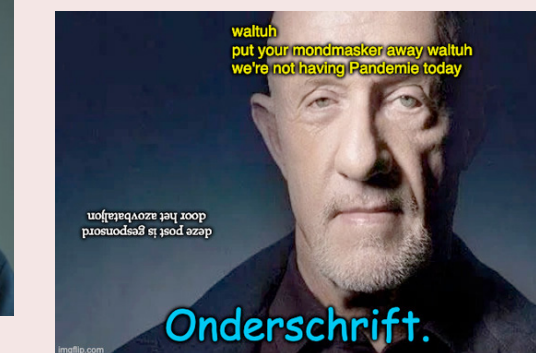
Boogschutter (22/11 - 21/12)

Je wilt een revolutionair worden. Ga ervoor. Maar vanaf dat iemand een ochtendvergadering vermeldt, word je snel weer pro-status quo.

PUZZEL

KU LEUGEN

KU Leugen is *Veto's* satirerubriek. Humoristen, memedeskundigen en draakstekers, wees welkom! Vind jij jezelf ook zo verschrikkelijk grappig? Stuur je grapjes en memes door naar kuleugen@veto.be.

Voor meer KU Leugen: volg ons op Instagram!

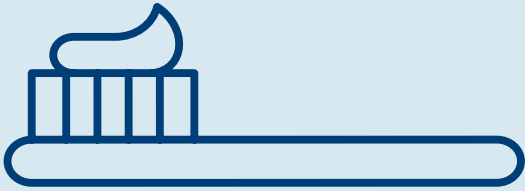

Colofon

- Elias Fret**
Hoofdredacteur en v.u.
- Kimberly Vrancken**
Adjunct-hoofdredacteur
- Femke Van Crombrugge**
Adjunct-hoofdredacteur
- Pieterjan Douchy**
Redacteur Onderwijs
- Jutta Heylen**
Redacteur Student
- Antonie Schoofs**
Redacteur Internationaal
- Noah Put**
Redacteur Opinie
- Guillaume Beauprez**
Redacteur Cultuur
- Pieter-Jan Bossuyt**
Redacteur Onderzoek
- Sabine Mosman**
Redacteur Foto
- Sousanna Zacharian**
Redacteur Illustratie
- Ines Vandebek**
Redacteur TVeto
- Ella-Sofia Sneyers**
Verantwoordelijke Navraag
- Sidney Oe**
Verantwoordelijke Puzzel
- Simeon Duwel**
Verantwoordelijke Lay-out & IT
- Andreas Everaerts**
Verantwoordelijke Eindredactie
- Robin Geukens**
Verantwoordelijke Instagram

Eindredactie Servaas Verhelst, Ella-Sofia Sneyers, Arthur Vits, Dreas Detobel, Andreas 'Symposium De Patrijskinderen' Everaerts, Jokūbas Pilkis, Antonie Schoofs, Pieterjan Douchy, Robin Geukens, Guillaume 'Appelpluk met Frank Deboosere' Beauprez, Vic Stuer, Maité Expeels, Amélie Braem, Sidney Oe, Judith Dodd, Pieter-Jan Bossuyt, Elize De Ryck, Miro Vermeulen, Eef Pannekoek, Noah Put, Robbe Sammels, Brecht Maes, Mabel Apers, Femke Van Crombrugge, Liang Yu Gao, Kimberly Vrancken **Schrijvers** Annabelle Verhulst, Margaux Apers, Silke Vuga, Siebe Terrones, Elias 'Koffieproeverij' Fret, Antonie Schoofs, HuiYi Li, Erilyn Saevens, Sanne Claus, Robin Geukens, Pieterjan 'barbierbezoek' Douchy, Eef Pannekoek, Maité Fabry, Kimberly 'Een F.C. De Kampioenenmarathon' Vrancken, Vic Stuer, Brecht Maes, Diede Van Nyen, Emma De Pelsmaker, Aiko Kesteley, Margot Deleersnyder, Amélie Braem, Femke Van Crombrugge, Arthur Vits, Jutta Heylen, Gilles Decabooter, Kaat Vleugels, Ribe Lambaerts, Lien 'Kinderboerderij bezoeken!' Forier, Benjamin Lorent, Servaas Verhelst, Robbe Sammels, Pieter-Jan Bossuyt, Armani Snoeys, Roos Haeverans, Jokūbas Pilkis, Zoë Bontoux, Lucia Vandenberghe, Elize De Ryck, Eline Goosens, Nuria Florizoone, King David Ngambi, Caro Corstjens **Vormgeving** Simeon 'TTTensor' Duwel **Fotografen** Kaylie Peters, Miro Vermeulen, Femke van Crombrugge, Armani Snoeys, Brecht Maes, Antonie Schoofs, Judith Dodd, Jutta Heylen, Guillaume Beauprez, Kimberly Vrancken, Nuria Florizoone **Illustratoren** Sousanna Zacharian, Judith Dodd, Aya Almadani, Lien Forier **TVeto** Armani Snoeys, Roos Haeverans, Jokūbas Pilkis **KU Leugen** Guillaume Beauprez, Pieterjan Douchy, Noah 'PCR-test met Marc Van Ranst' Put, Simeon Duwel, Antonie Schoofs **Cover** Sousanna Zacharian **Crypto** Sidney Oe, Amélie Braem, Sousanna Zacharian

Wil jij hier volgende keer ook tussenstaan? Kom dan naar onze redactievergaderingen op donderdag om 20u op 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, en beantwoord de vraag **'Welke activiteit zou jouw kiesploeg organiseren?'**

Tandenborstel delen ?

NEVER EVER!

*****

Wachtwoord delen ?

OOK NIET CLEVER!

Je tandenborstel? **Deel je niet.** Je wachtwoord of Authenticator? **Ook niet.**
Behandel ze zoals je tandenborstel: alleen van jou.

Een nieuw, veilig wachtwoord maak je in een paar klikken op account.kuleuven.be.
Een nieuwe tandenborstel? Die krijg je gratis van ons.

Kom tijdens de blok langs in een leercentrum of bibliotheek en pik je e-mune-tandenborstel op. Blok met propere tanden én propere wachtwoorden.

Meer info en tips op kuleuven.be/e-mune

Online gezond, met KU Leuven